

Nr 4 1955
37 ÅRG.

UPPLAGA: 12.300 EX.

BRANDKÄRS- *tidskrift*

ORGAN FÖR SVENSKA BRANDKÄRERNAS RIKSFÖRBUND
REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE: ANDERS EKBERG

JAKOBSGATAN 14, STOCKHOLM C - TELEFON 21 36 06 - POSTGIROKONTO NR 4870

Redogörelse

för

SVENSKA BRANDKÄRERNAS RIKSFÖRBUNDS verksamhet 1954.

Centralstyrelsen för Svenska Brandkärernas Riksförbund får härmed avgiva berättelse över förbundets verksamhet under 1954.

Riksförbundets verksamhet har även under det gångna året omfattats med stort intresse från myndigheters, brandförsäkringsinrättningars och enskilda personers sida.

De år 1953 i riksdagen väckta motionerna om en översyn av brandlagsstiftningen ha lett till, att en statlig utredningskommitté på 10 personer tillsatts. Redan i det yttrande, som centralstyrelsen efter remiss från vederbörande riksdagsutskott avgav över motionerna, framhöll centralstyrelsen på anförda skäl, att en utredning i angivna hänseende borde komma till stånd. Till ordförande i kommittén har utsetts landshövding A. Westling. Riksdagsman R. Anderberg, som tillhör centralstyrelsen, ingår i kommittén som ledamot.

Styrelsen har vid ett flertal tillfällen framhållit, att fordringarna på brandkärspersonalens kunskaper och insikter måste ställas höga, för att uppgifterna skola kunna lösas med skicklighet och omdöme. Erfarenheterna under verksamhetsåret ha ytterligare under-

strukt angelägenheten i denna målsättning. Centralstyrelsen har bl. a. kunnat konstatera, att materielvården i vissa fall eftersatts och att effektiviteten hos vederbörande brandkärer därigenom understundom kommit i fara. Särskilt har detta varit fallet beträffande den mest svårskötta materielen, nämligen brandpumparna. En god utbildning av dem som skola handha värden och reparationen av brandmaterielen är därför nödvändig, och centralstyrelsen vill införa såväl de kommunala myndigheterna som de icke yrkesutbildade brandcheferna understryka materielvårdens stora betydelse. Genom centralstyrelsens försorg har under verksamhetsåret utarbetats stomplaner för kurser i materielkännedom och materielvård. I övrigt hänvisas till vad som i det följande sägs under rubriken Brandpumpar.

Under året har en artikelserie om användningen av spridda strålar vid brandsläckning varit införd i Brandkärstidskrift. Artiklarna ha författats av rektorn vid Statens Brandskola, T. Mohlin. Användandet av den spridda strålen har i många fall visat sig vara betydligt bättre och effektivare än hittills

använda släckningsmetoder. Munstyckets utformning fordrar emellertid ytterligare undersökningar. Styrelsen har därför anslagit kr 10.000: — för dylika undersökningar.

En undersökning, syftande till standardisering av brandpumpar och slang samt översyn av tidigare standard på stålör, grenör, kopplingar m. m. har under året påbörjats. Arbetet, som är omfattande och tidsödande, beräknas taga en tid av fem år. Därjämte pågår arbete med standardisering av kemiska eldsläckningsapparater. I Sveriges Mekanförbunds specialkommitté för brandmateriel har förbundet fyra representanter. Till standardiseringsarbetet har förbundet under året lämnat bidrag. Den under 1953 påbörjade utredningen om brandkärernas utrustning med tyngdpunkt på bilarna, har under året fortsatt.

Stipendium har beviljats tre personer för studier vid utländska brandkårer.

Förbundet har varit representerat vid Comité Technique International du Feu's årsmöte i Rouen den 15—18 september och vid Norske Kommunale Ingeniørveseneres Förenings årsmöte i Trondheim den 26—28 augusti. Brandkärernas Centralförbund i Finland har besökts den 11—12 oktober. Där-

jämte har förbundsdirektören företagit en studieresa till Österrike.

Årsmötet 1954 avhölls gemensamt med Östergötlands Brandkårsförbund i Linköping den 10—11 juni under mycket stor anslutning. Svenska Brandbefälsförbundet och Sveriges Brandbefäls Riksförbund hade samtidigt även förlagt sina resp. årsmöten till staden. Vid årsmötet hölls ett livligt uppskattat föredrag av rektor T. Mohlin om "Spridda strålar". En livlig diskussion om kostnaderna för brandförsvaret med kanslichef A. Magnusson, Göteborg, direktör E. Lundberg, Stockholm och brandchef N. Grönvall, Göteborg, såsom inledare förekom även. Ledes. En utflykt till Omberg och Vadstena i Östergötlands Brandkårsförbunds regi avslutade årsmötet. Under denna färd studerades en starkt mekaniserad lantgård, Lagerlunda säteri och de brandrisker, som kunna förefinnas vid ett sådant produktionsföretag. Rektor T. Lindell, Vadstena, berättade på ett medryckande sätt om östgötabygdens historia och de sägner och minnen, som äro förknippade med denna urgamla boplatz.

Centralstyrelsen har under året haft fyra sammanträden och verkställande utskottet två sammanträden. Centralstyrelsen har utgjorts av:

Landshövding E. Mossberg, ordförande	vald t. o. m. förbundsåret	1955
Direktör E. Lindbohm, v. ordförande	— „ —	1957
Direktör S. Fryklund, kassaförvaltare	— „ —	1957
Riksdagsman R. Anderberg	— „ —	1955
Brandchef E. Carlson	— „ —	1955
Brandchef M. Fellén	— „ —	1956
Brandchef N. Grönvall	— „ —	1957
f. d. Brandchef E. Jansson	— „ —	1956
Direktör S. Malmberg	— „ —	1955
Direktör H. A:son Moberg	— „ —	1956
Rektor T. Mohlin	— „ —	1957
Kapten F. Rosenberg	— „ —	1956

Suppleanter:

Direktör W. Almkvist	vald t. o. m. förbundsåret	1955
Direktör O. H. Appeltöft	— „ —	1957
Brandchef A. Bergdahl	— „ —	1955
Brandkapten C. Bergström	— „ —	1954
Brandchef B. Thorell	— „ —	1956
Direktör W. Thorelli	— „ —	1956
Branstyrelseordförande A. Melander	vald från förbundsåret	1954
	t. o. m. förbundsåret	1957

Teletekniken Effektiviserar Landets Eldsläckning

*Huvudapparat för "Larm-
snabbtelefonanläggning".*

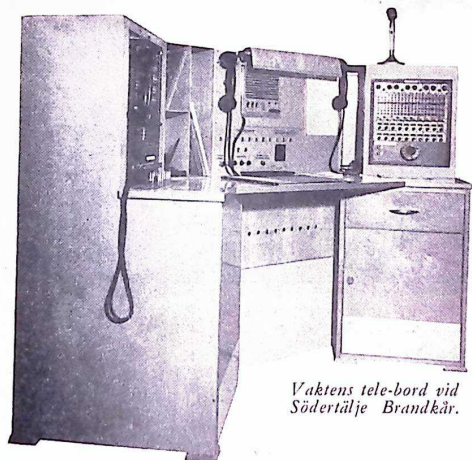
Jämsides med snabbare och lättare utryckningsfordon, dimstrålrör och pulversläckare står teleanläggningar, som den moderna eldsläckarens effektiva vapen.

Snabbtelefonen, som exempel, vinner terräng inom allt fler brandstationer. Snabbtelefonen ger, som framgår av namnet, snabbt och bekvämt besked och order, samt spar mycket onödigt spring. Detta har på senare tid utnyttjats för brandstationernas interna larmgivning.

Från vaktens huvudapparat startas med ett lätt tryck på en tryckknapp stor-, sotelds-, ambulans- eller provlarm. Därvid utgår automatiskt en ton, med varierande cod för de olika larmen, över samliga högtalare, huvudapparater och biapparater. Ett larm bryter alltid eventuellt pågående samtal. Vaktens och ev. brandchefens huvudapparat förses även med en "alla" knapp där order och meddelanden kan utsändas över alla högtalare.

Denna möjlighet utnyttjas gärna för att vid utrykning meddela adressen.

Denna typ av anläggning har av AB Telesignal döpts till "LARMSNABBTELEFON" emedan den förenar snabbtelefonens många goda och arbetsbesparande egenskaper i det dagliga rutinarbetet med en snabb, effektiv och driftsäker larmgivning inom brandstationen.

*Vaktens tele-bord vid
Södertälje Brandkår.*

Registrerande alarm- och utryckningskontroll.

Automatiska brandalarmanläggningar.

Radiotelefon.

Elektriska uranläggningar.

Utryckningsorder med vagnnummertabla.

Trafiksignaler.

Personsökare.

Dessa värdefulla
Telehjälpmedel Effektiviserar Landets Eldsläckning

AB Telesignal

Vid släckning av inomhusbränder är ofta risken för vattenskadorna stor. Odenius nya dimmunstycke "Fog-Jet" sprider strålen i en vattendimma som förångas hastigt — i motsats till den slutna strålen — och därigenom binder värmen och kväver lågorna. Odenius "Fog-Jet" har snabbare släckningseffekt och minskar risken för vattenskadorna.

RIKTAD vattendimma med
det nya munstycket

FOG-JET

"Riktad vattendimma"

Dimmunstycket "Fog-Jet" regleras genom vridning av munstyckshuset från HEL AVSTÄNGNING till antingen SAMLAD eller RIKTAD, FINSPRIDD STRÅLE (dimma) med inställbar DROPPSTORLEK, KONVINKEL och RÄCKVIDD.

Begär offert!

ODENIUS

AKTIEBOLAG
Östra Hamngatan 16

GÖTEBORG
Tel. växel 17 31 20

Verkställande utskottet har utgjorts av:

Landshövding E. Mossberg, ordförande

Direktör E. Lindbohm

Direktör S. Fryklund

Brandchef N. Grönvall

Kapten F. Rosenberg

Förbundsdirektör och sekreterare i Centralstyrelsen Arne Hegen

Följande personer hava under året som brandkonsulenter varit Riksförbundet behjälpliga i dess upplysningsarbete:

Kapten E. Gillner, Stockholm, Stockholms läns Brandkärsförbund

v. Brandchef E. Kylberg, Uppsala, Uppsala läns Brandkärsförbund

f. d. Brandchef M. Ejdervik, Katrineholm, Södermanlands läns Brandkärsförbund

Brandchef A. Leijonhufvud, Linköping, Östergötlands Brandkärsförbund

v. Brandchef A. Ekberg, Norrköping, Östergötlands Brandkärsförbund

v. Brandchef G. Suneson, Jönköping, Jönköpings läns Brandkärsförbund

f. d. v. Brandchef F. Davidsson, Växjö, Kronobergs läns Brandkärsförbund

Brandchef A. R. Florin, Kalmar, Kalmar läns Brandkärsförbund

Brandchef T. Jacobsson, Visby, Gotlands läns Brandkärsförbund

Brandchef A. Bergdahl, Karlskrona, Blekinge läns Brandkärsförbund

Kapten F. Rosenberg, Eslöv, Skånska Brandkärsförbundet

v. Brandchef E. Castler, Halmstad, Hallands läns Brandkärsförbund

Brandmästare O. Johansson, Halmstad, Hallands läns Brandkärsförbund

Brandchef J. Carlström, Mölndal, Göteborgs och Bohus läns Brandkärsförbund

Brandchef E. Ström, Uddevalla, Göteborgs och Bohus läns Brandkärsförbund

Brandkapten K. E. Nilsson, Göteborg, Göteborgs och Bohus läns Brandkärsförbund

Brandchef Y. Engkvist, Trollhättan, Älvsborgs läns Brandkärsförbund

v. Brandchef R. Brodell, Borås, Älvsborgs läns Brandkärsförbund

Brandchef S. Hultman, Skövde, Skaraborgs läns Brandkärsförbund

Brandchef G. Wendel, Karlstad, Värmlands läns Brandkärsförbund

Brandchef K.-M. Grönlund, Örebro, Örebro läns Brandkärsförbund

Brandchef G. Planell, Lund, Västmanlands läns Brandkärsförbund

v. Brandchef K. E. Lindberg, Västerås, Västmanlands läns Brandkärsförbund

Brandkapten G. Rennéus, Västerås, Västmanlands läns Brandkärsförbund

Brandchef G. Lundgren, Falun, Dalarnas Brandkärsförbund

Brandchef S. Stradling, Ludvika, Dalarnas Brandkärsförbund

v. Brandchef B. Karling, Gävle, Gävleborgs läns Brandkärsförbund

Brandchef V. Tell, Härnösand, Västernorrlands läns Brandkärsförbund

Brandchef V. Bjertén, Sundsvall, Västernorrlands läns Brandkärsförbund

Kapten G. Ekkestubbe, Östersund, Jämtlands läns Brandkärsförbund

Brandchef J. O. Westberg, Skellefteå, Västerbottens läns Brandkärsförbund

f. d. Brandchef E. Jansson, Luleå, Norrbottens läns Brandkärsförbund

Härjante har ett stort antal biträdande konsulenter deltagit i förbundets arbete.

Med årets utgång avgick kapten E. Gillner från brandkonsulentbefattningen inom Stockholms läns Brandkärsförbund, vilken han innehafvt alltsedan detta förbunds bildande år 1930.

Centralstyrelsen har haft tillfredsställelsen att för förtjänstfullt arbete inom brandförsvaret utdela följande belöningar:

Riksförbundets förtjänstmedalj i guld till kapten J. Segerstéen, Kättilstad, och i silver till civilingenjör U. Arild, Göteborg, direktör G. Gröndal, Falun, och direktör T. Wiklander, Linköping, samt 168 förtjänsttecken i guld och 134 förtjänsttecken i silver.

Brandbolagens eldsläckningsplakett i brons har tilldelats Brunflo, Rönö-Lids och Vingåkers brandkårer samt Schullström och Sjö-

ströms industribrandkår, Vingåker, för förnämligt släckningsarbete.

Arbetskommissionen.

Arbetskommissionen har utgjorts av brandchef N. Grönvall (ordförande), förbundsdirektör A. Hegen, brandchef E. Ström, brandingenjör G. Bergström och brandkapten F. Ramqvist (sekreterare).

Kommissionen har haft två sammanträden under året. I Sveriges Mekanförbunds specialkommitté nr 36 "Brandmateriels" underkommittéer har kommissionen en representant.

Meddelande nr 35 innehållande övningsprogram för år 1955 har utgivits. Dessutom har ett antal artiklar om tekniska "småfineser" och ännu ej prövad materiel varit införda i tidskriften.

Brandkårstidskrift.

Förbundets publikation "Brandkårstidskrift" har under året utkommit med 12 nummer.

Upplagen har varit 11.600 ex. Som redaktör och ansvarig utgivare har tjänstgjort kapten A. Ekberg. Genom expeditionen har utbyte av tidskriften ägt rum med Dansk Brandinspektörförening, Dansk Brandvaernekommité, Firemen, Fire Protection, Djurvännernas Tidning, Folk och försvar, Försäkringstidning, Gjallarhornet, Kontakt med Krigsmakten, die Landesfeuerwehrverbände Niedersachsen und Schleswig-Holstein, Nederlandse Vereniging van Brandweercommandanten, Norsk Brandvern Forening, Oslo Brandkorps Forening, Palontorjunta i Finland, Sveriges Civilförsvarsförbund, Comité Technique, Svenska Röda Korset, Svenska Statsförbundet, Svenska Brandskyddsföreningen, Svenska Landskommunernas Förbund, Sveriges Skorstensfejaremästares Riksförbund och die Österreichische Feuerwehr.

Brandpumpar.

Förbundet har under året utbildat 45 pumpkontrollanter vid kurser i Eskilstuna, Jönköping, Härnösand och Luleå. Dessutom har förbundet och samtliga länsförbund delat kostnaderna för inköp av 47 pumpkontrollanter.

Kontroll av brandkårens pumpar pågår numera inom samtliga länsförbund. Sammanlagt har under året 2.753 pumpar kontrollerats. Av släckningskostnadsbidragen ha en stor del utdelats till länsförbunden som hjälp till denna kontroll.

Denna kontroll, som i flera länsförbund pågått i ett flertal år och i vissa länsförbund under året förekommit för första gången, har visat sig synnerligen värdefull. I åtskilliga fall har brandcheferna gjorts uppmärksamma på att deras pumpar bl. a. genom ålder och normal förslitning nedgått i kapacitet. I tyvärr ett alltför stort antal fall ha pumparna visat sig vara mer eller mindre obrukbara.

Det har också kunnat konstateras — i några enstaka fall — att pumparna trots tidigare års erinringar icke blivit reparerade eller omsedda.

Konsulentverksamheten.

Konsulenterna ha liksom tidigare stått till brandkårens förtogande för råd och anvisningar. Besök, vanligen i samband med övning, ha avlagts vid kårerna av brandkonsulenterna och deras biträden. Antalet besök har uppgått till 2.639.

Årets konsulentmöte har framflyttats till början av år 1955. Orsaken härtill har varit att Mekanförbundets standardiseringskommitté påkallat konsulenternas medverkan för vissa standardiseringsuppgifter, men att erforderliga diskussionsunderlag ej hunnit sammanställas före årets utgång.

Kårerna.

Vid årsskiftet 1954/1955 voro 2.306 kårer anslutna till Riksförbundet och dess länsförbund. Under året har antalet anslutna kårer ökat med 54. De till förbundet nyanslutna kårerna utgöras av industribrandkårer och militära brandkårer.

Litteratur.

Försäljningen av litteratur har varit betydande under året. Nyanskaffningen har även varit av stor omfattning. Sålunda har bl. a. följande skrifter utkommit i nya upplagor, vissa först efter omarbetning: "Frikationsförluster i tryckslang", "Hjälpredda för landsbygdens brandsynerförrättare", "Kontrolljournal för brandmateriel", "Rökskydds-

materielen", Skogsbrandsläckningens teknik", och "Reglemente för brandförsvärs-märket". Ny omarbetad räknesticka för beräkning av vattenmängder har utgivits och ett stort antal bildband inköpts.

Utbildningsverksamheten.

Instruktionskurser för brandbefäl, brandmän och pumpskötare samt kurser i rök-skyddstjänst, brandsläckningstaktik m. m. ha varit anordnade i Stockholms, Uppsala, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Blekinge, Hallands, Älvsborgs, Värmlands, Örebro, Västmanlands, Västernorrlands och Norrbottens läns Brandkärsförbund samt Skånska Brandkärsförbundet. Sammanlagda antalet kurser har uppgått till 44 med ett deltagareantal av över 1.000.

Aderton brandsynerförrättarekurser ha hållits av Kalmar, Gotlands, Hallands, Skaraborgs, Dalarnas och Norrbottens läns Brandkärsförbund samt Skånska Brandkärsförbundet. Dessa kurser ha beivrats av c:a 450 personer. Riksförbundet har ekonomiskt stött denna verksamhet samt i viss mån tillhandahållit erforderlig litteratur.

Inom de flesta länsförbunden ha dessutom

en eller flera diskussionsdagar för brandbefäl och brandkärer varit anordnade. Antalet deltagare i dessa överstiger 1.500. I samband med länsförbundens årsmöten ha i allmänhet hållits kurser av mindre omfattning, ett eller flera aktuella föredrag, diskussioner i skilda ämnen och demonstrationer av brandmateriel.

Riksförbundets ekonomi.

Även under 1954 ha brandförsäkringsrättningarna i betydande omfattning understött brandväsendet, i främsta rummet på landsbygden. De totala släckningskostnadsersättningar, som brandförsäkringsrättningarna godkänt under år 1954, ha sålunda uppgått till icke mindre än kr 1.094.352: 90. Härav ha till kommunerna utbetalats 875.482: 36 kr, till riksförbundet 107.616: 91 kr och till länsförbunden 111.253: 63 kr. Beträffande riksförbundets ekonomi i övrigt hänvisas till bilagda redogörelse.

Förbundet har hos Kungl. Maj:t anhållit om ett statsbidrag för budgetåret 1955/56 på 15.000:— kronor. I årets statsverksproposition har emellertid upptagits samma be-
lopp som för år 1954 eller 5.000:— kronor.

Stockholm i mars 1955.

Eije Mossberg
/ *Arne Hegen*

T A B L Å

över Svenska Brandkärernas Riksförbunds
ekonomiska ställning den 31 december 1954.

Balansräkning den 1 januari 1954.

Tillgångar:		Skulder:	
Kassa	1.044: 13	Brandverkets gåvofond	25.000:—
Inventarier	0:—	Tidskriften	12.410:—
Broschyrer m. m.	0:—	Kostnader för pumpkontroll m. m.	32.300:—
Obligationer	23.950:—	Kostnader för kursverksamheten	21.856: 25
Annonnsfordringar	7.400:—	Släckningskostnadsbidrag	80.659: 86
Bankräkningar och postgiro	201.734: 84	Jubileumsgåvor	3.300:—
		Diverse räkningar	17.460:—
		Balanserade medel	41.142: 86
	<hr/>		<hr/>
	Kronor 234.128: 97		Kronor 234.128: 97

Vinst- och Förlusträkning för år 1954.

Intäkter:		Kostnader:	
Kåravgifter	35.040:—	Avlöningar till förbundsdirektör och kanslipersonal	59.032: 09
Personliga avgifter	1.304:—	Pensionskostnader	13.647: 16
Överskott vid försäljning av trycksaker och broschyrer	<u>14.809: 21</u>	Styrelse och revision	5.967: 10
Räntor	51.153: 21	Resekostnader, kansliet	10.438: 84
	5.977: 92	Telefon, porto och frakter	4.611: 71
Anslag:		Expeditionskostnader	8.524: 70
statsbidrag	5.000:—	Inventarier	5.696: 40
försäkringsbolag	<u>59.970: 50</u>	Årsmötes- o. sammanträdes-	
I föregående års bokslut avsatta medel för pumpkontroll	32.300:—	kostnader	6.723: 84
för kursverksamhet	21.856: 25	Nettokostnad för medaljer, diplom och plaketter	3.983: 11
Släckningskostnadsbidrag:		Skatter	1.256:—
överfört från föregående år	80.659: 86	Diverse utgifter	<u>894: 76</u>
		Utredningar	48.096: 46
		Nettokostnad för tidskriften	3.470: 42
		Nedskrivning av obligationernas bokförda värde	7.771: 96
			650:—
		Pumpkontroll,	
		kostnader under året	9.760: 65
		avsatt till följande år	<u>22.539: 35</u>
			32.300:—
		Kursverksamhet,	
		kostnader under året	13.000:—
		avsatt till följande år	<u>8.856: 25</u>
			21.856: 25
		Släckningskostnadsbidrag:	
		utbetalat till länsförbunden	37.549: 31
		reserverat för disposition i 1955 års stat	<u>31.110: 55</u>
			68.659: 86
		Överskott	<u>1.433: 54</u>
			<u>Kronor 256.917: 74</u>
			<u>Kronor 256.917: 74</u>

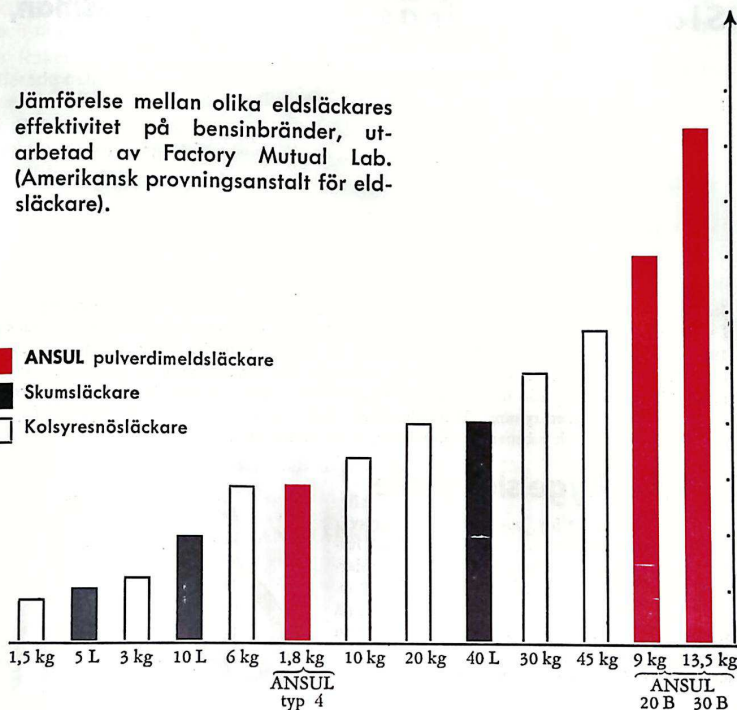
Balansräkning den 31 december 1954.

Tillgångar:		Skulder:	
Obligationer	23.300:—	Brandförsäkringsverkets gåvofond ..	25.000:—
Inventarier	0:—	Reserverade medel	
Broschyrer	0:—	för pumpkontroll	22.539: 35
Fordringar	6.355: 96	för kursverksamhet	8.853: 25
Kassa, postgiro och bankräkningar ..	225.528: 44	Reserverade släckningsbidrag	
		från tidigare år	31.110: 55
		under året influtit	<u>107.616: 91</u>
			138.727: 46
		Andra reserver	4.222: 80
		Förutbetalda prenumerationsavgifter ..	7.682:—
		Innehållna källskatteavgifter	2.696:—
		Diverse räkningsskulder	2.578: 14
		Skatteskuld	306:—
		Överskott:	
		från föregående år	41.142: 86
		för året	<u>1.433: 54</u>
			42.576: 40
			<u>Kronor 255.184: 40</u>
			<u>Kronor 255.184: 40</u>

TEKNISK UPPLYSNING

Jämförelse mellan olika eldsläckares effektivitet på bensenbränder, utarbetad av Factory Mutual Lab. (Amerikansk provningsanstalt för eldsläckare).

- ANSUL** pulverdimeldsläckare
- Skumsläckare
- Kolsyresnösläckare

ANSUL pulverdimeldsläckare är överlägsna vad gäller släckning av bränder i eldfarliga vätskor, fetter, lacker mm, samt elektriska bränder.

OBS! 5 års garanti och godkännande från Statens Provninganstalt gäller endast vid användning av Ansul originalpulver.

AKTIEBOLAGET
Calmus

Tel. 20 10 21

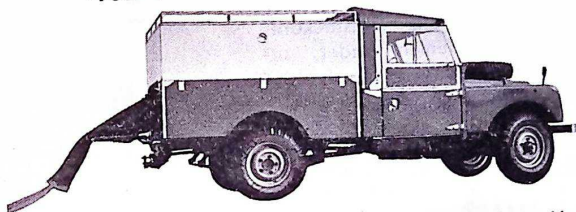
Eriksbergsgatan 38, Stockholm

Tel. 20 10 32

NYHETER från BRISSMANS

Slangutläggnings-Jeep mod. Brissman,

byggd på LAND-ROVER PICK-UP chassi

Jeepen har underst en utdragbar slanglåda med patents. slangutläggare för snabbutläggning i upp till 50 km hastighet, lådan rymmer 6—700 meter 63 mm slang. Däröver ett fack 1850×1450×600 mm, med fällbara sidoluckor för diverse materiel, taket är utformat till lastflak med galvaniserat rörräck runt om, användes för hemtransport av begagnad slang m. m. Skåp och slanglåda huvudsakligen av lättmetall. Jeepen bygges även med ett extra säte bakom hytten, men rymmer då mindre slang. Den kan även förses med frontpump. Lågt pris. Begär offert och närmare upplysningar. Kort leveranstid.

Stor bygelslangrulle

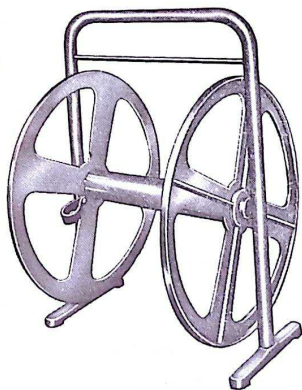
Det har visat sig att inv. gummerad slang är svår att packa i slangkorgar och -väskor därför att luften blir inneslängd när slangen veckas. Vi har därför konstruerat en större bygelslangrulle för 40 m. slang enligt vidst. fig. Genom att slangen rullas på så går luften ut när slangen påläggges. Rullen kan erhållas med eller utan fot.

Riktpris, med fot kr. 35:—, utan fot kr. 32:—.

Invändigt gummerad diagonalvävd (= köppervävd) linesslang.

Diam. 38 mm., garanteras för 40 kg. tryck, sprängtryck c:a 65 kg. Denna slang är mjuk och smidig, har slät innersida, mycket slitstark, blir ej hård i kyla. Gummit är vulkaniserat fast, varför det ej kan lossna. På grund av diagonalvävnaden blir det ej några skarpa veck, som bryter sönder gummit. Leverans i regel från lager.

Riktpris per meter kr. 6:—.

All övrig brandmateriel till låga priser.

BRISSMANS BRANDREDSKAP

HALMSTAD

Telefon 133 33

REVISIONSBERÄTTELSE.

Undertecknade, som utsetts att granska Svenska Brandkårens Riksförbunds räkenskaper för verksamhetsåret 1954, hava denna dag fullgjort detta uppdrag och få härmed avgiva följande berättelse.

Räkenskaperna äro förda med den största noggrannhet, fullständigt verifierade och i allt överensstämmande med däröver upprättad vinst- och förlustsamt utgående balansräkning.

Räkenskaperna och bokslutet äro kontrollerade av härför särskilt anlitad auktoriserad revisor.

Vi hava tagit del av Centralstyrelsens protokoll och hava däremot intet att erinra.

Då revisionen i övrigt ej givit skäl till anmärkning, få vi tillstyrka ansvarsfrihet åt såväl styrelse som kassaförvaltare för den tid revisionen omfattar.

Stockholm den 1 april 1955.

Arne Åmell

Sten Runius

Inkomst- och utgiftsstat för år 1955

för

SVENSKA BRANDKÄRERNAS RIKSFÖRBUND.

Brandkårsavgifter, enskilda medlemsavgifter, försäljning av litteratur, räntor och diverse inkomster	46.000:—	Avlöningar till förbundsdirektör och kanslipersonal	70.000:—
Statsbidrag	5.000:—	Pensionskostnader	16.000:—
Bidrag från brandförsäkringsinrättningar*)	58.000:—	Övriga utgifter för exp. ävensom styrelsens och kansliets reseersättningar m. m.	55.000:—
Från föregående år balanserade släckningskostnadsbidrag från brandförsäkringsinrättningar	138.727: 46	Arbetskommissionen och utredningar..	17.000:—
Från föregående år balanserat för pumpkontroll m. m.	22.539: 35	Tidskriften	6.000:—
Från föregående år balanserat för kursverksamhet m. m.	13.079: 05	Konsulentverksamhet	14.000:—
		Kursverksamhet	20.000:—
		Pumpkontrollverksamhet:	
		disponeras	15.000:—
		balanseras	7.539: 35
			22.539: 35
		Bidrag till de lokala förbunden	39.135: 79
		Till centralstyrelsens förfogande	23.670: 72
	<u>Kronor 283.345: 86</u>		<u>Kronor 283.345: 86</u>

*) Lokala bolag bidraga till läns- eller provinsbrandkårsförbund med belopp, som beräknas motsvara c:a 100.000:— kronor.

Nya skumsläckningsanordningar i Hamburgs oljehamn

V. brandchef Åke Hermansson har som Riksförbundets stipendiat studerat brandsläckningsanordningarna i Hamburgs oljehamn. Här lämnar han redogörelse för de omfattande skyddsanordningarna därstädes.

I och med den påbörjade återuppbyggnaden av de under kriget förstörda cisternanläggningarna följde också nödvändigheten att åter iståndsätta de skadade eldsläckningsanordningarna eller att ersätta befintliga med nya, modernare.

Oljehamnen före kriget.

Före kriget voro så gott som samtliga cisterninvallningar fyllda med cisterner, i dag äro dessa delvis tomma, vilket framgår av bild 1.

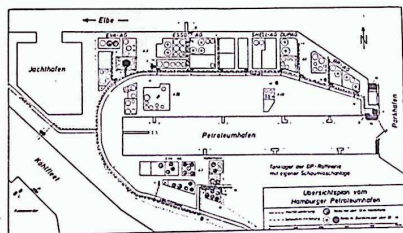

Bild 1.

1. Högtryckspumphus.
2. Skumpumphus med skumvätsketank.
3. Skumuttagsställe.
4. Brandstation nr 14.
5. Brandstation nr 15.
6. Skumuttagsställe.
7. Fast skumsläckningsanordning.
8. Anslutning för motorsprutan.
9. Spärrpontoner.
10. Stängningsanordning.
11. 12. 13. 14. Redskapshus.
15. Flodspruta.
16. 18. Anslutning av skum- och högtrycksledning till B. P.-raffineriet.
17. Anslutning till tankvagn.

På området mellan Petroleumhafen och Tankweg funnos utom de på bild 1 synliga cisternerna med eldfarlig olja av III klass även kontorsbyggnader, tappningshallar m. m. Dessa byggnader blevo till

största delen förstörda under kriget.

Samtliga cisterner innehållande eldfarlig olja av I och II klass voro försedda med fasta skumsläckningsanordningar. En del oljebolag hade fasta kemiska anläggningar, vilka kunde matas med rörliga skumgeneratorer.

För vattenförsörjningen funnos, liksom i dag är fallet, två olika system. Båda blevo svårt skadade, men så snart det var möjligt blevo de reparerade.

Vattenförsörjning.

Stadens vattenledning.

Från en tryckkökningsstation, belägen c:a 4 km från huvudvattenledningen, äro två ledningar med 300 mm och 350 mm diameter framdragna inom oljehamnen. Av bild 1 framgår att liksom brandposterna i gatorna äro även de fasta begjutningsanordningarna anslutna till dessa ledningar. Den stora nackdelen med ledningarna är att ett bostadsområde, som ligger intill oljehamnen, skall få sitt vatten från dem. Bostadsområdet fordrar vid toppförbrukning c:a 200 m³/timme.

Vid eldsvådealarm inom oljehamnen i gångsättes från brandstationen genom elektrisk fjärrmanövrering en tryckkökningspump, som f. ö. automatiskt inkopplas om trycket faller under 20 m vp och på samma sätt fränkopplas om trycket överstiger 50 m vp.

Tryckkökningspumpen erhåller sitt vatten från en cistern på 900 m³. Ledningarna till oljehamnen skyddas av backventiler. Om vattnet skulle sjunka onormalt mycket tillföres mera vatten genom att befintliga flottörventiler träda i funktion.

Högtrycksledningen.

Utöver stadens vattenledningar inom oljehamnen har brandväsendet en egen högtrycksledning av 400 mm diameter, försedd med särskilda brandposter. Denna högtrycksledning kan om man så önskar hopkopplas med B. P.-raffineriets hög-

trycksledning, vilken giver cirka 10.000 l/min vid 100 m vp.

Vid Köhlfleet ligger högtrycksledningens pumpstation, omedelbart intill floden Elbe varifrån vatten erhålles.

Pumpstationen är utrustad med en elektrisk och en dieseldriven pump, vardera med en kapacitet av 9.000 l/min vid 80 m vp.

Vid eldsvådealarm igångsättes den elektriska pumpen från brandstationen, men för anläggningens övervakning och skötsel samt ev. igångsättning av den diesel-drivna pumpen, sändes så fort som möjligt en motorskötare från brandstationen.

Eldsläckningsanordningarnas återuppbyggnad efter kriget.

Klassindelning.

Det förslag till ny förordning för eldfarlig olja, som med säkerhet kommer att godkännas under år 1954 har legat som grund vid beräkningar beträffande skumsläckningsanordningarnas dimensionering m. m. Av förordningsförslaget framgår att eldfarlig olja indelats i trenne klasser:

Klass I: eldfarlig olja med en flampunkt till +21° C.

Klass II: eldfarlig olja med en flampunkt från +21° C till +55° C.

Klass III: eldfarlig olja med en flampunkt från +55° C till +100° C.

Vidare kan nämnas att för släckning av eldfarlig olja av I och II klass fordras skumsläckningsanordningar, vilka inom 15 min. skola kunna alstra ett 80 cm tjockt skumtäckte.

Skumsläckningsanordningar.

Då samtliga oljebolag hade i huvudsak likartade anläggningar kom man rätt tidigt under återuppbyggnadsarbetet att länka på att en gemensam skumsläckningsanläggning rätt avsevärt skulle förbilliga anordningarna.

Efter långvariga underhandlingar beslutades att gemensamt bygga anläggningen samt att utföra den enligt följande beskrivning.

Anläggningen var kostnadsberäknad till 300.000 D-mark.

Förbättring av vattentillförseln.

För att säkra vattentillförseln, bl. a. vid de tillfällen då stora kvantiteter fordrades, försågs högtrycksledningen med 2 st. stickledningar av 200 mm diameter.

Den ena av dessa ledningar försågs vid brandstationen med anslutningsanordningar för vattentillförsel från flodspruta.

Anslutningen är försedd med 8 st. avstängbara uttag, backventil och tryckmätare.

Flodsprutans besättning kan med hjälp av tryckmätaren kontrollera tryckfallet i högtrycksledningen vid stor vattenförbrukning, och vid rätt tidpunkt igångsätta vattentillförseln.

Skumvätskeledningen.

Parallellt med högtrycksledningen förlades en skumvätskeledning av 100 mm diameter, som ständigt står fylld med skumvätska. Till skydd mot avlagringar måste innehållet i ledningen omblandas 3 gånger på året.

För att slippa anlägga en särskild återgångsledning, förlades stickledningar mellan järnvägsspåret och skumvätskeledningens ändar samt till skumvätsketanken. När man pumpat upp 10—15 m³ skumvätska i en för detta ändamål anskaffad tankvagn vid en av ändpunkterna, förflytas tankvagnen till pumphuset, varefter skumvätskan pumpas tillbaka i skumvätsketanken.

Vid gränsen till B. P.-raffinaderiet finnes ett uttag anbringat på skumvätskeledningen, som kan förbindas med sista uttaget på raffinaderiets skumledning. Härigenom finnes möjlighet för de båda områdena att hjälpa varandra.

Skumvätskepumphus.

För matning av skumvätskeledningen uppfördes ett pumphus och i jord förlades en skumvätsketank på 60.000 liter invid pumphuset.

I pumphuset finnes två el-pumpar, varav den ena står som reserv, med vardera en kapacitet av 600 l/min. Vintertid kunna såväl tank som pumphus uppvärmas på elektrisk väg.

Igångsättning av pumpen kan göras av

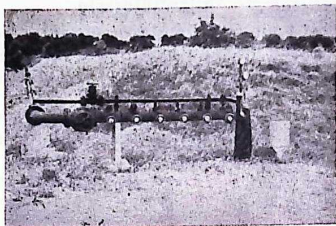

Bild 2. Skumuttagsställe med vatten- och skumledning.

den motorskötare, som passerar förbi från brandstationen på väg till högtryckspumpstationen, men den vidare övervakningen får sedan övertagas av annan motorskötare. Om strömlöshet skulle inträda finns möjlighet att med en vanlig motorspruta suga skumvätska ur tanken och därefter trycka in den i skumvätskeledningen.

Anslutning av rörlig materiel.

På högtrycks- och skumvätskeledningen finnas 13 st. uttagsställen med avstängbara uttag. Från dessa kan valfritt vatten eller vatten—skumvätskeblandning erhållas.

Bild 2 visar ett uttagsställe med 6 st. uttag. Vid användning måste vattentillförselns tömningsventil stängas och vattenscumvätskeventilen öppnas.

Anvisningsskylten å bild 3 anger de tre ventilernas avstånd och dessutom schematiskt ventilernas läge å ledningsnätet, varvid olika färger användes, exempelvis tömning markeras med mörkgrönt, vatten med rött, o. s. v.

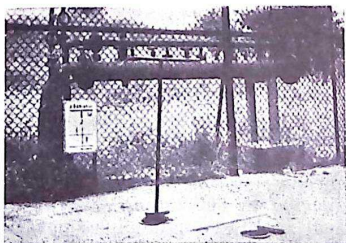

Bild 3. Skumuttagsställe med anvisningsskylt.

För att erhålla den rätta doceringen, d. v. s. en skumvätskemängd av 3,5 % och en vattenmängd av 900—1000 l/min på varje slangledning (75 mm invändigt gummierad), måste trycket på skumvätskeledningen hållas c:a 10 m vp högre åa trycket i vattenledningen.

Före skumuttagen finnes avstängningsventiler på båda ledningarna. Om skumvätsketrycket inte blir tillräckligt högt måste man strypa vattentillförseln för att erhålla den rätta doceringen.

De fasta skumsläckningsanordningarna kunna också anslutas till högtrycks- och skumvätskeledningen. Bild 4 visar tre st. avstängbara luftskumrör s. k. L 16, inbyggda i skumledningen och placerade på cisterninvallningen.

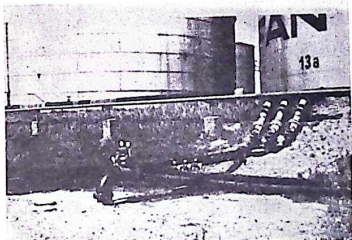

Bild 4. Fast skumsläckningsanordning.

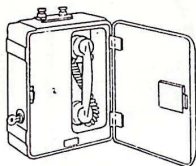
Skummaster.

Beroende på de stora anläggningskostnaderna saknas ännu de fasta anordningarna på en del cisterner innehållande I och II klass eldfarlig olja. Från början hade man tänkt att använda de gamla stigarledningarna för kemiskt skum, men vid försök visade det sig att det inte gick att få fram tillräckliga skummängder, då dimensionen var för liten. Dessa cisterner äro emellertid lättåtkomliga och välplacerade ur släckningssynpunkt. Man måste alltså finna sig i att anskaffa skummaster för cisternernas skumbegjutning.

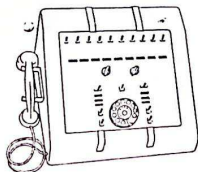
Det visade sig ganska svårt att få fram en lämplig typ, men slutligen stannade man för en teleskopskummast med i huvudsak samma utseende som vår svenska skummast. Masten är i toppändan försedd med ett luftskumrör, L 16, och ett begjut-

röda sekunder

En ny brandtelefon
till allmänhetens tjänst —
till Brandkårens och Polisens hjälp.
Efter fyra års intensivt arbete
har AB FRILI nöjet presentera
en brandtelefon, som svarar mot de
högst ställda anspråk.
Vi kan erbjuda både stjärn- och
slingsystem med följande tekniska
fördelar:

Omedelbart katastroflarm, när skåpdörr
öppnas.
Skilda signaler för katastrof- och tjänsteanrop.
Katastrofanrop har företräde framför
tjänsteanrop och bryter automatiskt bort
pågående tjänstesamtal.
Direkt samtalsförbindelse mellan central och
skåp.
Identifiering av anropande skåp.
Felindikering samt även samtalsmöjlighet vid
olika fel.
Möjlighet att vidarekoppla samtal.

*frili-
telenät
säljes
av*

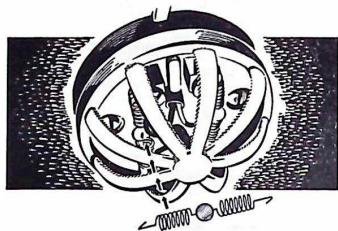
AB FRILI

HAMMARBY FABRIKSVÄG 43 B STOCKHOLM 20, TEL. 42 85 38, 42 85 58

Teknisk Triumf

*vår termokontakt
för automatiskt brandalarm
är oöverträffad!*

**SENSATIONELLT
SNABBUTLÖSANDE**

**UTBYTBAR
ALARMKROPP GER
STÄNDIG BRANDBEREDSKAP**

AUTOMATISKT BRANDALARM A-B.

10 års erfarenhet

FABRIK- och HUVUDKONTOR

MALMKÖPING

Tel. Växel 338

STOCKHOLM

Bråvällagatan 8

Tel. 32 08 88

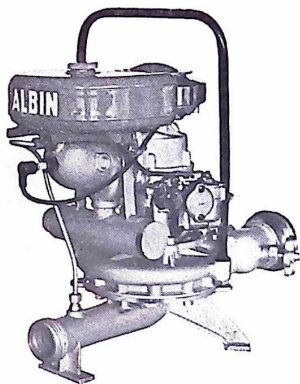
GÖTEBORG

Tel. 19 15 55

Skogsbränderna börjar

öka brandkårens
effektivitet
med en bärbar

ALBIN-200

motorsprutan i lättviktsklass

vikt 23 kg

225 l/min. vid 4 kg/cm² tryck

Kontakta vår
brandavdelning!

ALBIN MOTOR

KRISTINEHAMN TEL 150 00 VÄXEL

ningsrör. Den matas med vatten från två 75 mm slangledningar och manövreras av 5 man. Masten kan användas vid cisterner upp till 12 meters höjd. Bild 5 visar två sådana skummaster uppbröstad på en transportkärra.

Då det finnes ett flertal cisterner med större höjd än 12 meter kan man för skumbegjutning icke använda dessa master. Ett oljebolag hade för egen del låtit anskaffa två typer av skummaster med vilka de högsta cisternerna kunna nås. Då

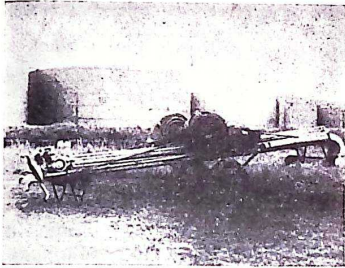

Bild 5. Kärva med 2 st. SM 16 skummaster.

dessa typer visat sig användbara anskaffades några sådana master.

Masterna äro av lättmetall och äro tredelade. Varje rördel håller c:a 5 meters längd, ha koppling för anslutning av skumrör och benämnas alltefter sin kapacitet för SM 8 eller SM 24.

1 st SM 8 matas med vatten från en slangledning, d. v. s. fordrar c:a 1000 l/min och betjänas av 5 man.

Stegdelarna sammanfogas på marken varefter masten skjutes upp mot cisternkanten där den hakas fast.

Då dessa båda typer visat sig användbara anskaffades 6 st SM 8, men någon meranskaffning av SM 24 har inte skett då manövrerandet av dessa fordra för stor personal. De två SM 24 masterna finnas uppställda i närheten av de högsta cisternerna.

Skumkanoner.

Med tanke på släckning inom cisterninvalningarna har en skumkanon konstruerats, som har samma kapacitet som en

SM 24 skummast, d. v. s. den matas med 3 st slangledningar.

Fyra sådana kanoner ha anskaffats och man kan även koppla dessa direkt till de fasta 200 mm kraftiga skumledningarna om så önskas.

Vattenkanoner.

För begjutning av brinnande eller holade cisterner, samt för skydd av byggnader o. s. v. ha tre st vattenkanoner anskaffats. De äro i huvudsak av samma konstruktion som våra svenska, d. v. s. att man vid användning kan ha kanonen uppställd på marken eller stående på kärran.

Materielens uppställning.

Vid redskapshusens och materielens utplacering har hänsyn tagits bl. a. till cisternernas storlek och innehåll, utryckningstider, materielens insättande vid ev. brand m. m., allt för att på bästa och snabbaste sätt kunna utnyttja förefintliga släckningsresurser. Materielen finnes utplacerad i 4 st redskapshus. 1500 meter 75 mm slang finnes också utplacerad och fördelad på de olika platserna. Slangen är delvis placerad på redskapskärrorna och delvis på slangkärror.

Redskapshus nr 1 innehåller: 2 st SM 16 skummaster.

Redskapshus nr 2 innehåller: 1 st SM 24, 1 skumkanon, 1 vattenkanon.

Redskapshus nr 3 innehåller: 3 st SM 8, 3 st L 8, 1 skumkanon, 1 vattenkanon.

Redskapshus nr 4 innehåller: Lika som nr 3.

Eldsläckningsanordningarnas insättande.

Genom praktiska prov ha kurvor utarbetats som visa de skum- och vattenmängder m. m. som äro erforderliga vid olika släckningsuppgifter. Givetvis äro sådana prov värdefulla och nödvändiga vid uppgörandet av eldsläckningsplaner för ett objekt som detta.

Begjutning av cisterner.

Vid vattenbegjutning av cisterner fordrar man vanligtvis ett tryck på minst 30 m vp för att strållängd och strålhöjd skola vara godtagbara. Stadsvattenledningen

inom ojehamnen giver inte alltid detta tryck, varför man kanske får koppla in en bilmotorspruta för tryckökning, eller ansluta den rörliga begjutningsmaterielen till högtrycksvattenledningen, som med säkerhet giver ett tryck på 70 m vp.

Av kurvan på bild 6 (Abb 12) kan man se vattenförbrukningen för olika strålrör. Vattenkanondimensioner på 18—24 mm vid 70 m vp anses tillräckliga för cisternbegjutning. Utläsas kan också att en vattenkanon med 1 1/4" munstycksdimension giver tillräckligt med vatten för begjutning av de största cisternerna med en diameter av 32,5 meter. Abb. 14 på bild

friktionsförlusten skulle bliva 2,5 gånger större om ogrundad slang användes.

Vid skumbegjutning av den största cisternen åtgår c:a 250 l/min skumvätska. För att erhålla ett 80 cm tjockt skumtäckle inom 15 minuter åtgår således 3750 l.

Släckning inom cisterninvallningen. Cisterninvallningen.

Av bild 1 framgår att samtliga cisterner äro invallade. Invallningen består av en med gräs bevuxen jordvall rymmande hela oljemängden inom området. Inom invallningen finnes vattenavlopp med oljeavskiljare, så att överflödigt släckningsvatten bortledes.

Skumsläckning.

För släckning inom den största cisterninvallningen med c:a 6000 m² yta fordras mera vatten än för cisternsläckning. Vid en vattenmängd på c:a 20.000 l/min, som kan erhållas i ledningarna, finnes alltså möjligt att för eldsläckning inkoppla 4 st skumkanoner, vilka tillsammans fordra c:a 10.000 l/min och dessutom kan 6 st vattenkanoner anslutas.

Skumvätskebehovet för begjutning inom den största cisterninvallningen uppgår till 350 l/min. Jämlikt förslaget till ny förordning för eldfarlig olja erfordras inom 15 minuter ett 15 cm tjockt skumtäckle vid släckning inom invallningen. Detta innebär att 5250 l skumvätska åtgår.

Skumvätskeförråd.

Skumvätskeförrådet skall enligt nya förordningsförslaget vara 2,5-faldig för begjutning av den största cisternen och invallningen. För oljehamnen fordras alltså 5250 l/min + 3750 l/min = 9000 l/min. Bestämnelserna angiver dessutom att skumvätskeinhållet icke får understiga 3,5 % varigenom man får räkna med ett skumvätskebehov på sammanlagt c:a 12000 l/min. Förrådet bör då rätteligen uppgå till 12000 × 2,5 = 30000 liter skumvätska. Denna skumvätskemängd har ansetts för liten för en oljehamn av Hamburgs storlek med livlig sjöfart och därmed sammanhängande riskökning. Man har därför

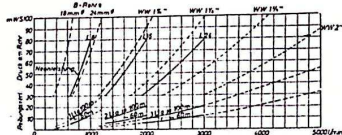

Abb. 12

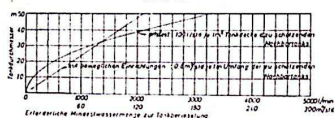

Abb. 13

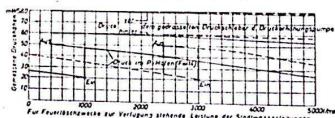

Abb. 14

Bild 6. Kapacitetskurvor.

6 visar vilka tryck som man har att räkna med. Sålunda framgår att stadsvattenledningen normalt har ett tryck av 25 m vp.

Om en tillfällig kraftig förbrukning på exempelvis 1000 l/min skulle inträda faller trycket under 20 m vp och tryckökningssumpen igångsättes automatiskt.

Vid insats av skummaster måste man alltid räkna med en genomsnittlig slanglängd av 60—100 meter. Vid 80 m vp på skumröret och 1000 l/min vatten förloras 20 m vp i friktionsförluster i en 100 meter lång 75 mm invändigt gummerad ledning. Som jämförelse kan nämnas att

Brandalarmering inom landsbygds-kommuner

Aktiebolaget Frili beskriver här sitt system.

Telefoniens utveckling med alltmer vittomfattande automatisering har otvivelaktigt ökat möjligheterna att erhålla telefonförbindelse inom och mellan olika landskommuner särskilt nattetid. Med hänsyn till strävandena att effektivisera och modernisera brandalarmeringen inom ovannämnda områden innebär emellertid automatiseringen av rikstelefonnätet ökade svårigheter och kanske i vissa fall olösliga problem, om kravet på säkerheten hos en dylik viktig anläggning ej skall eftersättas.

De tidigare allmänt använda telegrafsystemen, sedermera på många ställen kompletterade med telefonapparater, börjar nu i städer och större municipalsamhällen ersättas med utslutande telefonsystem, vilka erbjuder bl. a. den stora fördelen, att de tillfredsställer kravet på ett generellt hjälporgan vid olyckstillfällen av alla slag: brand, olycksfall, överfall, etc.

AB Frili har här varit föregångare och utvecklat ett hjälptelefon-system, som numera torde vara allmänt känt inom fackkretsar och därför endast inledningsvis beröres. Systemet uppfyller alla de krav

Brandförsvarmål i Regeringsrätten 1948

5. (Dnr 95/1948 Inr.-dep.)
Ang. brandordning.

Vid sammanträde den 26/8 1945 beslöt *kommunalfullmäktige i Ukena socken* antaga brandordningen för socknen. I brandordningen stadgades bl. a. i 5 § 2 mom., att borgarbrandkåren skulle bestå av minst 8 man. Enligt 23 § i brandordningen finge tiden från en sotning till nästa beträffande alla eldstäder jämte tillhörande rökgångar ävensom imrör icke utsträckas längre än ett år. 27 § i brandordningen innehöll bl. a. den bestämmelsen, att ej någon finge så handhava eld eller eldfarligt föremål, att brand därav lätt kunde uppstå, och att det sålunda

stannat vid den dubbla myckenheten d. v. s. 60000 l. skumvätska.

Erforderlig personal vid eldsläckning.

Så snart man berör frågan om personalåtgång vid eldsläckning framkommer omedelbart nackdelen med icke fasta släckningsanordningar. För att insätta skumkanoner, skummaster och vattenkanoner åtgår mycken tid och personal. En fast anläggning däremot kan igångsättas av en enda man. Hjälpen av driftspersonalen kan tyvärr endast påräknas under arbetstiden. På brandstationen finnes 10 man för släckningsarbete, om de icke äro upptagna på annat håll, och sedan pumpstationen och flodsprutan äro bemannade.

Skall hjälp erhållas utifrån så tager det rätt lång tid, då avståndet till närmaste brandstation landvägen är 9 km och stationen har dessutom liten personal. Den station som därefter alarmeras har 6 km vattenvägen till oljehammen.

Personalen vid oljehammens brandsta-

tion är dock tillräcklig för att resa 2 st. skummaster, SM 16, som äro användbara vid brand i cisterner upp till 12 m höjd.

Vid brand i högre cisterner räcker personalen för att resa 3 st SM 8, d. v. s. master som matas med vatten från endast en slangledning vardera.

Vid brand i de största cisternerna, som för släckning fordra mer än två stora skummaster, får eldsläckningspersonalen under väntetiden på släckningshjälpen sysselsättas med förberedelsearbeten för ett samtidigt angrepp med fyra master. Eldsläckningsarbetet fördröjes och försvåras tyvärr genom denna personalbrist.

Slutord.

Det sätt på vilket eldsläckningsproblemen lösts inom Hamburgs oljehamn får anses vara en följd av ett grundligt förberedande utredningsarbete.

En utbruten eldsvåda bör däför på ett effektivt sätt kunna bekämpas och släckas med den anskaffade eldsläckningsmaterielen.

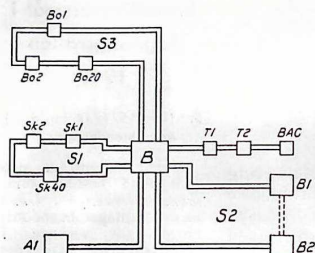

Bild 1.

B centralapparat, lämpligen placerad på brandstationen.

S1 2-trådig slinga för telefonskåp.

SK1, SK2...SK40 telefonskåp.

S2 2-trådig slinga för mottagande av larm hos brandchef etc.

B1, B2 larmmottagare hos brandchef och v. brandchef, alternativt annan personal.

S3 2-trådig slinga för alarmering av borgarbrandmän eller frivilliga brandmän.

B01, B02...B020 ringklockor placerade hos borgarbrandmännen.

BAC gemensam brand-AC för ett större område.

T1, T2 telefonstationer.

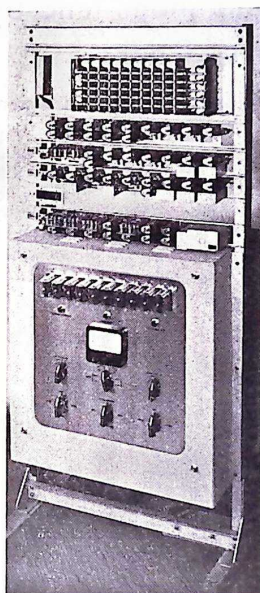

Bild 3. Centralutrustning.

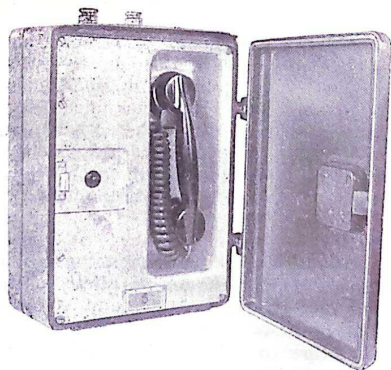

Bild 2. Telefonskåp.

vore förbjudet bl. a. att anbringa stack av otröskad gröda, halm eller hö på närmare avstånd än 12 m. från byggnad med eldstad. I 31 § i brandordningen hade vidare uteslutits en i motsvarande § i vederbörande normalbrandordning intagen bestämmelse av innehåll att vid nybyggnad och ombyggnad av hus med eldstad borde iakttagas, att utrymme, som användes till stall för minst 10 kreatur, skulle om möjligt brandhårdigt eller brandsäkert avskiljas från utrymme för förvaring av otröskad gröda, hö, halm eller liknande. Sedan Länsstyrelsen i Kalmar län, till vilken brandordningen överlämnats för fastställelse, i anledning av innehållet i bl. a. 5 § 2 mom., 23, 27 och 31 §§ i den underställda brandordningen lämnat kommunalfullmäktige tillfälle till sagda innehåll i sagda §§ under förnyat övervägande, beslöt kommunalfullmäktige vid sammanträde den 28/5 1946 att vidhålla sitt beslut den 26/8 1945 såvitt anginge 5 § 2 mom. samt 23 och 27 §§, medan någon behandling av 31 §, såvitt det vid sammanträdet förda protokollet utvisade, icke förekom. Länsstyrelsens resolution den 7/11 1946: Enär det genom kommunalfullmäktiges beslut antagna förslaget till brandordning dels i 5 § meddelar sådan bestämmelse ang. kommunens brandstyrka, att densamma storlek icke kan anses betryggande, dels i 23 § innehåller sådan föreskrift angående den tid, som må förflyta från en sotning till nästa, att skälig trygghet mot uppkomst av brand ej därigenom vinnas, samt det ur brandskyddssynpunkt är av synnerlig vikt, att stack av otröskad gröda, halm eller hö icke anbringas i omedelbar närhet av stall, ladugård eller loge, men föreskrift därom icke finnes intagen i förslaget till

på säkerheter, som föreskrivits för brandtelegrafanläggningar. För att kunna anpassas till godtyckliga ledningsnät, inberäknade av Kungl. Telestyrelsen förhyrda ledningar, på sådant sätt, att kostnaden för ledningarna nedbringas i största möjliga grad, har "Frili Telenät" konstruerats så, att godtyckligt ett eller flera skåp (upp till 10 st) kan inkopplas per ledning. I sistnämnda fall erhålles naturligtvis ofta en avsevärd besparing i ledningskostnaden.

Detta, tekniskt sett, långt utvecklade system, är ju avsett för städer och större samhällen och därför utfört med alla moderna anordningar, som över huvud taget kan önskas, förutom att det fungerar vid olika fel på ledningsnätet. Vid anläggningar i landsbygdskommuner framstår ännu starkare, än vad fallet är i städer, kravet på enkelhet, driftsäkerhet och lägre anläggningskostnader. Utnyttjandet av anläggningen sker helt naturligt i mindre skala än i städer, men därför ej mindre viktigt, och en del speciella svårigheter, ev. i samband med automatiseringen, fordra därför särskild omtanke. Som ett naturligt led i utvecklingsprogrammet har AB Frili därför konstruerat ett speciellt hjälptelefonsystem för landsbygdskommuner.

Det kan kanske vara av intresse att först rekapitulera några av de frågor och synpunkter, som uppkom till diskussion, innan arbetet igångsattes.

- A. *Teletekniska förutsättningar* för ett system för landsbygdskommuner inom såväl automatiserat som icke-automatiserat område.
- B. *Personalförhållanden* och dess inverkan på lösningen av brandalarmeringsfrågan. Borgarbrandkår/frivillig brandkår med eller utan fast anställd brandchef och/eller brandmästare. Jourtjänst (brand-ac) å platsen eller överenskommelse därom med närliggande stad med brand-ac.
- C. *Tekniska fordringar*: Största möjliga driftsäkerhet, vilket bl. a. innebär säker funktion även vid olika linjefel. Anpassningsbarhet till såväl av Televerkets förhyrda som till helt eller delvis egna ledningar. Låga anskaffnings- och underhållskostnader. Ingående alarmering från såväl telefonskåp som automatiska brandalarmanläggningar. Alarm skall härvid gå till en eller flera av i punkt B ovan angivna instanser.
Utgående alarmering till borgarbrandkår eller frivillig brandkår från en eller flera av i punkt B ovan nämnda instanser.

I den lösning, som slutgiltigt genomförts, är samtliga av nämnda fordringar uppfyllda. Detta har varit möjligt därigenom att vissa av våra tidigare patentsökta idéer, till vilka endast vi ha rätten, tillämpats. Dessa idéer ha praktiskt utprovats genom att ett flertal anläggningar nu varit i drift upp till tre år. Vi kunna med skäl påstå, att Frili hjälptelefonssystem, som närmare skall beskrivas nedan med hänvisning till blockschemat enligt *bild 1*, utgör en synnerligen enkel och praktisk lösning av problemet i fråga.

Telefonskåpen i robust utförande, som framgår av *bild 2*, är gjutna i korrosionsbeständig silumin. Dess dörr är försedd med handtag och kan stängas antingen med handtaget eller genom att man trycker igen dörren. Centralutrustningen är synnerligen enkel

brandordning, alltså och då det tillika är angeläget, att brandordning innehåller anvisning därom att, vid ny- eller ombyggnad av hus, inrymmande stall, avsett för ett flertal kreatur, stallet om möjligt bör brandhärdigt eller brandsäkert avskiljas från utrymme för förvaring av otröskad gröda, hö, halm eller liknande, men förslaget till brandordning saknar dylik anvisning, pröva länsstyrelsen med stöd av 25 § brandstadgen den 15/7 1944 skäligt ogilla förevarande beslut. *Regeringsrätten*: Ur brandskydds synpunkt får anses erforderligt, att brandordningen innehåller förbud att anbringa stack av otröskad gröda, halm eller hö på närmare avstånd än 12 m. från stall, ladugård, loge eller därmed sammanbyggd byggnad eller byggnad med eldstad, dock att under månaderna augusti—november stack av otröskad gröda må anbringas på ett avstånd icke understigande 6 m. från sådan bebyggelse. Från angivna förbud bör möjligt till andra eftergifter icke beredas än att avståndet må, där mark- eller byggnadsförhållanden eller andra särskilda omständigheter det föranleda, minskas intill 9 m. efter medgivande av brandsynnämnden och under 9 m. efter medgivande av länsstyrelsen. På grund av vad sålunda anförts och på de av länsstyrelsen beträffande bestämmelserna om brandstyrkans storlek och längden av söttingsfrist samt brandhärdigt eller brandsäkert avskiljande av stallutrymme anförda skälen hemställer Regeringsrätten, att Kungl. Maj:t måtte fastställa det slut länsstyrelsens resolution innehåller. — Vid målets föredragning inför Kungl. Maj:t i statsrådet den 4/6 1948 beslöts i enlighet med regeringsrättens hemställan.

och med undantag av batteriet placerad i ett mindre stativ, se bild 3/! Varje del av centralen kan lätt kontrolleras o. utbytas vid behov.

Som torde framgå av bild 1 är ledningsslingornas S 1, S 2 och S 3 båda ändrar indragna till centralapparaten. Detta är önskvärt, ty härigenom fungerar anläggningen även vid avbrott på slingledningarnas båda branscher. Till slingan S 1 kan praktiskt taget hur många skåp som helst anslutas. Linjemotståndet, max. c:a 1.000 ohm, sätter dock en gräns, särskilt om kabel med relativt klen area användes. I detta sammanhang bör framhållas, att separata linjer för brandalarmeringen har den fördelen, att de båda ledningsändarna ej gå samma väg och därigenom i de flesta fall bli mindre sårbara än förhyrda ledningar, där linjens båda ändrar många gånger kommer att gå samma väg. Även ur beredskapssynpunkt är det lämpligt med separata linjer, då därigenom ett intakt telefonsystem skapas vid fel på det normala telefonnätet.

Till slingan S 3 kan anslutas upp till 20 ringklockor vid max. 800 ohms linjemotstånd. Över linjerna B 1 och B 2 föres dels telefonsamtal, dels startas signalgivaren till borgarbrandmännen. Linjen till BAC, då sådan central finnes, måste ju ofta gå över flera telefonstationer. Ur ledningsekonomisk synpunkt skulle det därför vara lämpligt att anordna en apparatur, som automatiskt kopplar BAC:s telefonnummer över det normala telefonnätet. Vi har emellertid ansett, att en sådan apparatur skulle bli ganska komplicerad och dyrbar. Ur snabbhets- och driftsäkerhetssynpunkt synes det oss dessutom, som om en dylik lösning ej skulle kunna uppfylla tillräckligt höga krav. Härvid måste hänsyn tagas till att koppling först måste ske över de olika telefonstationerna till brand-ac och därefter troligen tillbaka för alarmering av borgarbrandmännen. För den skull har vi använt oss av en till BAC dragen separat vilströmskontrollerad linje, som i likhet med linjerna till B 1 och B 2 även utnyttjas för start av signalgivning till borgarbrandmännen. Härigenom kan dessa alarmeras utan de nackdelar som uppträder vid alarmering över det normala telefonnätet med s. k. signalfördelare. En annan lösning bör omnämnas. I stället för slingan S 3 med klockorna BO kan Televerkets brandsignalfördelare komma till användning, vilken härvid lämpligen startas, som ovan nämnts, över den separata linjen till BAC. Det må framhållas, att systemet är utfört att funktionera tillfredsställande, d. v. s. ge anrop och telefonförbindelse, förutom som ovan nämnts vid avbrott på båda slingbranscherna, även vid samtliga typer av linjefel utom kortslutning mellan båda branscherna och samtidigt kraftig avledning till jord. Dessa säkerheter har kunnat ernås enbart genom användande av de av oss tidigare patentsökta anordningarna i samband med hjälptelefonanläggningar.

Systemet medger anslutning av automatiska brandalarmcentraler. Identifiering vid centralen har införts i fråga om ingående larm från dessa centraler men ej från telefonskåpen. Strömförsörjningen sker normalt från belysningsnätet men vid avbrott från batteri.

Slutligen må framhållas, att beskrivna system för brandalarmering inom landsbygdskommuner givetvis kan utrustas med erforderliga eller önskade tillbehör, som normalt ingår i "Frili Telenät" för städer och större samhällen.

S. Nordenvall.

6. (Dnr 124/1948 Inr-dep.)
Ang. anordnande av virkesupplag.

Å den av *Norrbottns Träförädlings Aktiebolag* med tomtträtt innehavda tomten nr 6 i kv. Sälen i Luleå anordnades, utan att byggnadslov dessförinnan utverkats, virkesupplag bl. a. i närheten av södra tomtgränsen. Sedan bolaget därefter hos byggnadsnämnden i Luleå anhållit om tillstånd att anordna virkesupplag å tomten, beslöts vid sammanträde den 6/4 1946 med byggnadsnämnden, som fann sig icke kunna medgiva anordnande av upplag närmare tomtgränsen än 45 m., att bordlägga ärendet för syn å platsen. Vid sammanträde den 3/5 1946 beslöt byggnadsnämnden bifalla bolagets framställning på villkor att upplaget icke lades närmare södra tomtgränsen än 45 m. samt att avståndet från upplaget till närmaste fabriksbyggnad icke finge understiga 40 m. *Länstyrelsen i Norrbottens län*, där bolaget över dessa nämndens beslut anförde besvär under yrkande att bolaget måtte erhålla tillstånd att hava virkesupplag förlagt så som det redan vore anordnat eller, därest detta yrkande ej kunde bifallas, att bolaget måtte berättigas anordna upplaget på sådant sätt att befintliga transportbanor kunde nyttjas, resolution den 8/2 1947: ej ändring i byggnadsnämndens beslut. *Regeringsrätten*: Enär med hänsyn till vad i målet blivit upplyst rörande omfattningen av ifrågavarande virkesupplag och för kvarteret gällande byggnadsföreskrifter det minsta tillåtna avståndet mellan upplaget och södra tomtgränsen skäligen bort bestämmas till allenast 25 m., varder, med undanröjande av myndigheternas beslut, målet av regeringsrätten tillåter till byggnadsnämnden för ny behandling.

Stig G. Holmberg.

Dödsbranden i hotell "Gillet" i Skövde

Av brandchef Stig Hultman.

Vid en eldsvåda i hotell "Gillet" i Skövde torsdagen den 10/2 1955, som började explosionsartat, men i övrigt ej blev av någon större omfattning, omkom 2 personer, 76-åriga f. hotellinnehavaren J. Magnusson och 40-åriga civilarbetaren Georg Karlsson. Eldsvådan är intressant ej minst ur psykologisk synpunkt.

Hotell "Gillet" ("8-rums" hotell) är inrymt i 2:dra våningen i ett äldre reveterat trähus, med yttertak av tegel på spån. Botenvåningen i byggnaden upptages av bostadslägenheter och å vinden finnas 2 st. av fastighetsägaren direktthyrida gavelrum, det ena (norra) bebott av omkomne Georg Karlsson. Hotellens korridor, där elden utbröt, och till vilken elden kunde begränsas, hade väggarna klädda med plywood delvis tapetserade med flera lager tapeter, vilka ej över allt låg dikt mot väggen. Taket var pappspånt. Eldens häftiga uppflymmande är därför lätt att förstå. Från såväl vinden som hotellet leder två trappor av trä, och rummen äro försedda med livräddningslinor (tvi-velaktiga räddningsredskap!).

Brandkåren alarmrades kl. 20.20 och var inom några minuter på brandplatsen, som är belägen endast omkring 500 meter från brandstationen. Redan före framkomsten kunde på grund av kraftigt röknedslag mot

de omkringliggande gatorna konstateras att en allvarlig brand utbrutit. Ingen öppen eld kunde iakttagas genom fönster eller annorstädes, men kraftig rök välde fram utefter byggnadensnock. Undersökningen gav vid handen att eldhärden befann sig i mitten av hotellkorridoren i 2:dra våningen. Ingen be- tjänning var hemma på hotellet, men en del åskådare meddelade, att f. hotellinnehavaren Magnusson bebodde rum nr 6 och att man ej visste om han kommit ut. Andra åskådare meddelade att Magnusson kommit ut. En stege restes dock mot fönstret till rum nr 6, som undersöktes och befanns tomt. En slang- ledning drogs upp i vardera trappan, och en stege restes mot kontorsfönstret för att åstadkomma åtminstone något rökavlopp. Här insattes också en smalslang. Elden kunde nu ganska snart nedkämpas och hade då härjat den mellersta delen av korridoren och delvis kontoret. Magnussons döda kropp påträffades vid + M å planskissen. Vid under- sökning av vinden, som var oskadad, befanns dörren till det norra gavelrummet låst (här bodde Karlsson). Dörren bröts upp. Rum- met var tomt och oskadat. Vid undersökning av hotellrummen påträffades Karlssons liv- lösa kropp omedelbart innanför den stängda dörren till rum nr 7. Han företedde inga yttre skador och fördes till sjukhuset, där återupplivningsförsök igångsattes dock utan resultat. Rummet, där Karlsson påträffades, var värme- och rökskadat i motsats till öv- riga rum.

Av den — när detta skrives — ännu ej avslutade polisundersökningen angående eldsvådan framgår bl. a. följande:

Någon gång omkring kl. 20.00 hade ett par gäster lämnat hotellet genom huvudtrap- pan (den södra). När de passerade hotellets vestibul hade de uppmärksammat en man som satt och rökte "och hängde med huvu- det synbarligen berusad". Det var här elds- vådan började.

En stund senare, omkring kl. 20.10, hade ett par gäster på rum nr 7 (det rum, där

Släpa för motorspruta

Patentsökt

Släpan, som är mycket lätt, har 1,6 m² bäryta, är lättgående vid alla temp., passar till alla lyftbara släpsprutor av svensk tillverkning. Utmärkt även vid slangutläggning där slang- lådor och väskor finnes.

Utlåtanden från belättna köpare bevisa slä- pans popularitet. Ett stort antal levererade samt beställda för årsskiftet 55—56.

Offerter lämnas tacksamt från:

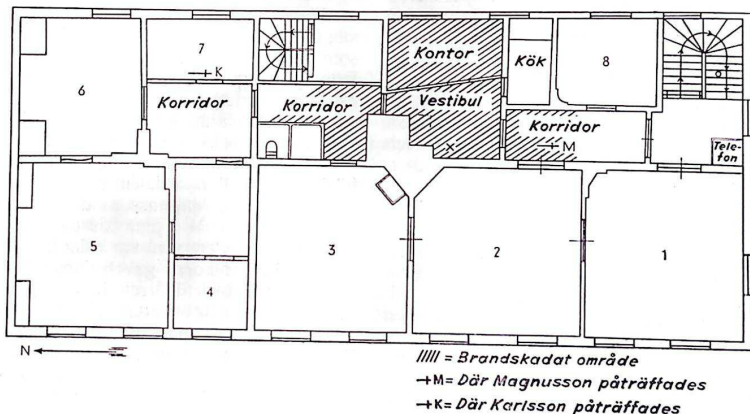
H. GUSTAFSSON

Biblioteksgatan 27

ÖSTERSUND

Karlsson sedermera hittades) märkt röklukt. När de öppnade dörren till korridoren, fann de denna rökfylld. Medtagande sitt bagage skyndade de ut, men begagnade ej den närliggande reservutgången (norra trappan) utan passerade förbi denna mot huvudtrappan. Det hade då brunnit i vestibulen och de båda gästerna kunde endast med svårighet uppnå huvudtrappan. Deras handlingssätt är nog ganska typiskt. De skulle nödvändigt använda den "invanda" vägen. De hade ej reda på att det fanns en reservutgång, och *hur många är det egentligen, som ägna utrymningsmöjligheterna på ett hotell någon uppmärksamhet, trots anslag på rummen och anslag över utgångarna m. m.?* När så eldsvåda utbryter blir anslagen tydliga eller

(den trappan de vanligtvis använde). Han sprang därefter upp för hotellets huvudtrappa för att med hotellets telefon alarmera brandkåren. Ungefär mitt i trappan påträffade han Magnusson, som synbarligen var på väg ut. Ström lyckades aldrig nå telefonen i korridorens södra del på grund av en intensiv värme och rök, som slog ut från det inre av korridoren. När han återvände ner för trappan var Magnusson försvunnen. Tillsammans med gårdskarlen, som nu hade kommit tillstädes, och sin fru återvände Ström uppför reservtrappan till avsatsen utanför hotellet. Gårdskarlen ryckte kraftigt i dörren, men den var låst från insidan (När brandkåren trängde in denna väg var dörren stängd men oläst.) De hade genom dörrens

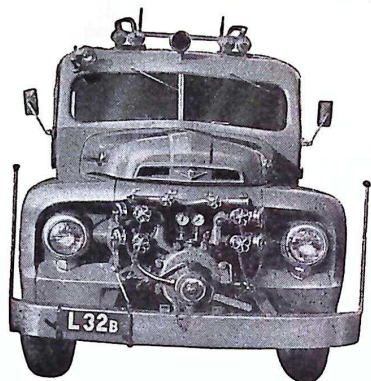
osynliga på grund av röken, och då är det försent att "leta", och man vill ej gärna ge sig ut i det okända bakom dörren till reservutgången.

Vi skola nu se vad som hände familjen Ström, vilken bebodde det södra vindsrummet. Familjen består alltjämt av "han, hon och det".

Omkring kl. 20.00, hade fru Ström öppnat dörren till vinden och därvid märkt brandlukt. Ström gick då ut och gjorde en undersökning. Någon eld kunde han ej upptäcka, men rök trängde upp genom golvet. Ström tog med sig familjemedlemmarna och begav sig ner på gården via den norra trappan

glasfyllning observerat att det brann ganska kraftigt i hotellets vestibul. *Trots att Ström från såväl huvudtrappan som reservtrappan konstaterat att eldsvåda utbrutit i hotellkorridoren gick han tillsammans med sin fru ånyo upp på den ovanliggande vinden.* När de passerade det norra vindsrummet, kom Karlsson, synbart berusad, ut från detta. Ström hade sagt till honom att omedelbart ge sig ner på gården, men Karlsson hade svarat: "Ingen brädska. Det här klarar jag". De hade alla tre gått över vinden bort till Ströms rum för att rädda en del värdesaker. Då slocknade belysningen. Först nu tycks Ström bli medveten om att det var fara å

FRONTPUMPAR

för upp till 2600 lit/m
vid 9 kg/cm²

Med avgasevakuering,
oljekylning och synkr.
koppling till motorn.

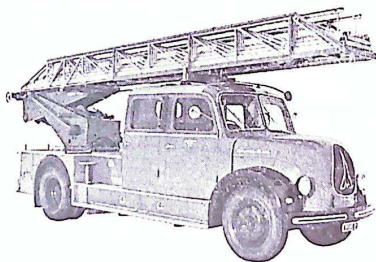
Kort leveranstid.

Wilh. Rubergs Fabriks-Aktiebolag

LÅNGBRO

Tel. Kristianstad 101 74 och 101 78

V Ä R L D S M Ä R K E T MAGIRUS

Stockholms Elverks senaste Magirusstega med originalkarosseri, 25 m stighöjd, monterad på Magirus Deutz dieselchassie, luftkyld.

L U C E M A A B

GENERALREPRESENTANT FÖR SVERIGE - NYBROKAJEN 7 STOCKHOLM

TEL. 21 00 38, 21 09 26

KLÖCKNER-HUMBOLDT-DEUTZ AG
WERK ULM-ULM-DONAU

MASKINSTEGAR

LEVERANSER 1949—1955

Stockholm: 4 st. med 30 m. stighöjd

Stockholms

Elverk: 1 st. med 25 m. stighöjd

Göteborg: 1 st. med 26 m. stighöjd

Göteborgs

El-verk: 1 st. med 18 m. stighöjd

Kalmar: 1 st. med 30 m. stighöjd

Norrköping: 1 st. med 30 m. stighöjd

Örebro: 1 st. med 30 m. stighöjd

Västerås: 1 st. med 30 m. stighöjd

Linköping: 1 st. med 30 m. stighöjd

Karlstad: 1 st. med 30 m. stighöjd

Östersund: 1 st. med 26 m. stighöjd

Solna-

Sundbyberg: 1 st. med 25 m. stighöjd

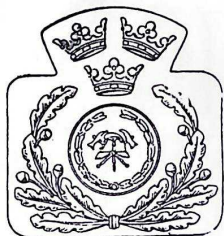
Uddevalla: 1 st. med 30 m. stighöjd

Trollhättan: 1 st. med 25 m. stighöjd

Sandviken: 1 st. med 25 m. stighöjd

Söderhamn: 1 st. med 25 m. stighöjd

Karlskrona: 1 st. med 30 m. stighöjd

Knappar
Möss- och
Medlemsmärken

för Svenska Brandkårens Riksförbund
enligt ovanstående avbildningar

C. C. SPORRONG & Co.

Kungsgatan 17

Stockholm 7

Tel. 22 56 60

färde. Han tog sin fru i den ena handen och Karlsson i den andra och drog dem bort mot reservtrappan, men Karlsson slet sig lös och upprepade: "Ingen brådska. Det här klarar jag". Ström och hans fru hade då ensamma via reservtrappan tagit sig ut på gården. Kraftigt hetta slog ut från hotellet när de passerade detta.

Karlsson måste ha följt efter ned för trappan men stannat utanför hotellet. Där har han slagit ut en fönsterruta i dörren till hotellkorridoren, stuckit in handen och vridit om nyckeln på insidan, och därefter gått in på hotellet. Varför? Väl inkommen i korridoren, där elden nu måste ha fått en avsevärd styrka, har Karlsson troligtvis av hetta och rök "körts" norrut och därvid hamnat mot dörren till rum nr 7, som troligtvis stod öppen sedan de tidigare omnämnda gästerna lämnat detsamma efter eldsutbrottet. Han har hamnat i rummet och dragit igen dörren efter sig, men för sent.

Ungefär samtidigt torde tragedin med Magnusson ha utspelats i den andra delen av korridoren. Magnusson har återvänt rakt in i elden från det att han befann sig på den "säkra sidan". Troligtvis har han velat rädda något på sitt rum.

Det intressanta med denna eldsvåda ligger sålunda mest på den "männliga" eller vi kanske snarare borde säga den "omännliga" sidan. I övrigt är det bara att anteckna, för vilken gång i ordningen är svårt att säga: de "livsfarliga" träfiberplattorna, att vanliga trädörrar utan glasfyllning utgöra ett gott skydd mot eld åtminstone i ett tidigt skede (här har ev. hotellgäster kunnat stanna kvar

på sina rum under hela eldsvådan) samt att man vid räddning av människor synbarligen måste gå till väga på samma sätt som om man hade att göra med grisar och höns.

Slutligen några klipp ur pressens referat om tragedin:

"Georg Karlsson har legat i sin säng och kvävts av röken." (Skaraborgaren)

"De två omkomna satt på ägarens rum i andra våningen, då de överraskades av elden. De omtöcknades och kunde ej rädda sig ut trots att två utgångar voro fria." (A. T.)

"Karlssons kropp påträffades svårt bränd och delvis förkolnad i det rum, där elden börjat. Telefonens mikrofon låg på golvet och han hade sannolikt, när han fann sig inestängd, med telefonens hjälp gjort ett sista försök att räddas ur lågorna." (Expr.)

"Magnusson visade svaga livstecken, när brandmännen fann honom på golvet..." (A. B.)

"Magnusson låg svårt bränd i korridoren." (Expr.)

Har ni hört...

den här historien från en järnhandel? En herre promenerade in, tog en köbricka, väntade artigt en kvart, lyfte på hatten och bad att få se på en bra spann. Järnhandlaren tog fram en del spann, och efter en stunds funderande tog mannen ut en på 12 liter, bad att få den fylld med vatten, gick ut till trappan, gjorde en kaströrelse och lät vattnet flyga i väg över trottoaren.

— Den duger, sa han. Skicka hem den till Johanssons, S-gatan 70.

— Jaha. Är det bråttom?

— Ja, budet får allt sno på. För det brinner i huset!

MOWE Pytssprutor

Rymd 20 och 12 liter

Helt av mässing

MOWE 20 för Industrier och Fastigheter

MOWE 12 ,, Brandkärer, Sjukhus m. fl.

Aktiebolaget

MOLIN & WESTBERG

Mäster Johansgatan 5

M A L M Ö

Tel. 388 40, 97 59 12

Specialfirma i brandredskap

Tegelbruksbrand i Karlskoga

Av v. brandchef Sune Lardner.

Lördagen den 20/11 1954 inträffade i tegelbruken i Karlskoga en brand, som till en början såg ut att ödelägga hela anläggningen.

Byggnaden, som ligger inom lättbyggda delen av staden, är uppförd i tre våningar och helt av trä. Byggnadskomplexet har en längd av 80 meter och en bredd av 35 meter och omges av ett flertal lagermagasin, som även är av trä.

Byggnadens bottenvåning upptas till största delen av ringugnen. I de båda övre våningarna lagras obränt tegel för torkning å luftiga fack. Taket, som är belagt med tjärpapp, var försedd med en lanternin, som sträckte sig över så gott som hela byggnaden. Trappor upp mot de övre planen finns i husets båda ändar.

Ringugnen eldas med kolstybb, som hålles ned i öppningen i ugnens överdel. Dessa öppningar är täckta med gjutjärnshvar, s. k. klockor. Över själva fyren ligger klockorna löst på öppningarna men omedelbart bakom fyren — där avsvälning äger rum — är klockorna täckta med sand. Ytterligare längre tillbaka har klockorna avtagits för att erhålla en effektiv avkylning.

Vid den senaste brandsynen påtalades risken med dessa öppningar och ägaren ålades att flamskyddande bekläda träbjälkarna vid ugnens överdel. Detta arbete var

i det närmaste avslutat då branden inträffade.

Med hänsyn till byggnadens brandfarliga natur har personalen vid brandkåren under året gått igenom anläggningen och ett eldsläckningsspel har hållits med en antagen brand i tegelbruken. Senast tre dagar före branden gjordes ett orienteringsbesök på platsen.

Brandens förlopp.

Den aktuella dagen hade arbetaren, som övervakade ugnen, tillfälligt avlägsnat sig från byggnaden. Då han efter några minuter återkom, fann han, att fyra kraftiga eldpelare sköt upp från ugnens överdel mot de ovanför liggande torkfacken, som hade övertänts. Han tillkallade brandkåren, som efter 8 minuter från brandens upptäckt var på platsen med 11 man. Borgarbrandkåren larmades och efter ytterligare 10 minuter anlände förstärkning med 10 man. Bild 1 visar läget vid brandkårens framkomst.

Branden angreps i första skedet med sammanlagt 7 strålar från tre motorsprutor (se bild 3). Tre av ledningarna drogs över stegar mot den översta våningen. De övriga drogs innervägen och fördelades på de olika planen. 10 m/m strålar an-

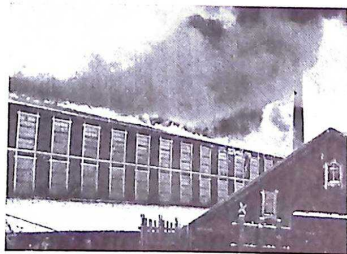
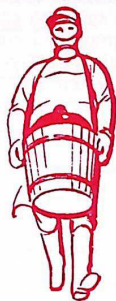

Bild 1.

Bild 2.

Halvmåns-masken nr 777

med ett enda stort ögonglas, ytterligare en produkt från BICAPAS kvalitetstillverkning.

Tillverkad av gummi

Bandställ och ögonglas lätt utbytbara

Imskivor eller imskyddspasta användes mot imbildning på ögonglas

För brandkårsändamål } BICAPA helmask
För industriellt bruk } nr 777
För dykning }

30 år i rökskyddets tjänst

BICAPA
STOCKHOLM

BIRGER CARLSON & Co AB
Kaptensgatan 6, STOCKHOLM Ö

Telefon (växel): lokalsamtal 67 91 30
rikssamtal 62 49 56, 62 49 92

vändes genomgående så när som på tvenne ledningar, där temporärt grövre strålar anbefalldes.

En kort stund efter det att släckningsarbetet påbörjats rasade de mittre facken samman och tegelstenarna föll ned över ugnen. Det visade sig snart att 51 m/m-slangen var för otymplig att hantera. Mängden av bjälkar, fack o.d. gjorde att strålarna fick mycket liten räckvidd. För att få lätttrörligare strålar övergicks succesivt till smalslang. Från de flesta normalstrålrören utlades två smalslangar å vilkas strålrör trappor avtogs. Stråle nr 1 i samverkan med stråle nr 6 fick till huvudsaklig uppgift att skydda de av branden angripna och hotade bärande konstruktionerna.

Efter ungefär 40 minuter var branden under kontroll. Genom att glaslanterninen

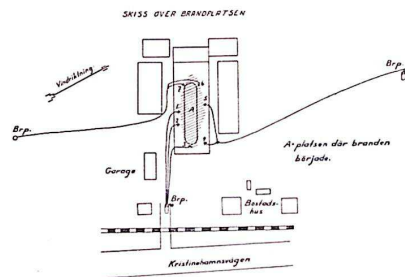

Bild 3.

i taket brann bort, gick rök och värme ut genom taket. I den översta våningen, med undantag vid strålarna 4 och 5, kunde man således arbeta ganska obehindrat utan rökmask. Risken för ras gjorde däremot att man inte alltid kunde tränga så långt fram som önskvärt hade varit.

Allt branden kunde begränsas berodde till stor del på att det i det närmaste rådde vindstilla och att angrepp kunde ske mycket snart efter framkomsten (närmaste brandpost endast 40 meter från byggnaden). Dagsljuset underlättade släckningen.

Brandorsak.

Den senaste sändningen av kolstybb hade inte varit av fullgod kvalitet. I ugnens

botten hade således samlats en del stybb, som icke förbränts. Fyren flyttades så småningom framåt och efter några dagar borttogs klockorna över den aktuella delen av ugnen. Den kvarvarande stybben hade under tiden avgasat, men gasblandningen var för fet för att antändas. Då vissa av klockorna avtogs, inströmmade luft i ugnen med en förpuffning som följd, varvid fyra eldkvistar sköt upp mot de ovanför liggande torkfacken, som snabbt antändes.

Skador.

Av de 900.000 tegel som fanns inom företaget förstördes omkring 142.000. Brandskadorna å själva byggnaden beräknades till 25 %. Man befarade till en början att ugnen förstörts av vatten, men det visade sig att endast mycket små skador uppstått på denna. Någon driftsavbrott medförde icke branden. Bild 2 visar skadorna å byggnaden.

Erfarenheter.

1. Strålarna får en mycket begränsad räckvidd i en tegelbruksbyggnad. Rörligheten därför av största vikt.
2. Genom den stora tyngd som vilar på träkonstruktionerna är risken för ras stor. De bärande konstruktionerna måste skyddas och hållas under uppsikt så att personalen icke utsättes för alltför stora risker.

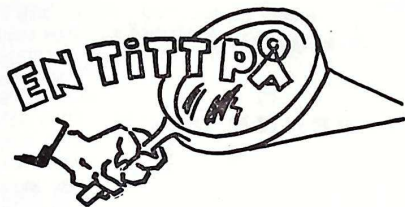
3. Det är av stort värde att känna brandposternas ungefärliga kapacitet vid en stor och brandfarlig anläggning.

Konsul Gustaf Söderström död.

Den 10 februari avled konsul Gustaf Söderström, Borgå i en ålder av 86 år.

Under flera decennier stod konsul Söderström som en av centralgestalterna inom det frivilliga brandskyddsarbetet i Finland. Inte minst inom Brandkärernas Centralförbund, där han under en följd av år var vice ordförande, nedlade han ett synnerligen värdefullt arbete.

Brandkärstidskrift hyllar varmt minnet av konsul Söderströms helhjärtade och gagnarika arbete till det frivilliga brandförsvarets fromma, i vilket arbete han vann många vänner även bland företrädarna för brandförsvaret i vårt land.

Varmkörningen

Iden första artikeln under "förstoringsglaset", vilken behandlade pumpar, kom varmkörningen av motorer i samband med starter för funktionskontroll att behandlas alltför summariskt. Därför följer här några synpunkter för att belysa problemet.

En metall, som utsättes för atmosfärens inverkan, korroderar, ytan blir matt och förändras. En av orsakerna till korrosionen är närvaron av syret i luften, som oxiderar metallen. Närvaron av andra gaser och av vätskor kunna orsaka korrosion, de kunna fräta eller på annat sätt korrodera metallen. Ytterligare korrosionsorsaker finnes. Så t. ex. talar man om galvanisk korrosion när en järnspik, som fäster en kopparplåt på ett fartygskrov, i havsvatten korroderar. Korrosionsbeläggningarna, på järnmetallerna kallar vi ju rost och som exempel på icke-järnmetallernas kan nämnas koppars årg.

Korrosionen sker fortare om atmosfären innehåller rökgaser och dessa innehålla bl. a. svavel. Likaså angripes en metall snabbare i ett kustområde med saltbemängd luft. Ökad luftfuktighet ökar korrosionen, när fuktigheten löser eventuella salter.

Korrosionen orsakar stora skador och kan sägas vara metallernas fiende.

Det vanligaste sättet att skydda åtminstone järnkonstruktioner och järnföremål från korrosionsangrepp är medelst målning eller annan ytbehandling. Förbränningsmotorerna kan ju tyvärr icke skyddas "inuti" på annat sätt än att ytorna förses med ett lager - en tunn film - av motorolja. Oljans främsta uppgifter är att minska friktionen mellan motorns rörliga delar och att leda bort den värme, som trots smörjningen bildas mellan friktionsytorna samt att bortföra slipprodukter och föroreningar. Oljan har dessutom uppgiften att förhindra korrosion i motorn

när den står stilla. Det kravet kan den blott fylla om ytorna hela tiden hålles anoljade, men oljan har tyvärr benägenheten att långsamt flyta nedåt och kommer således småningom att samlas i motorns lägsta belägna delar. Detta skulle kunna fördröjas om oljan vore mycket trögflytande men man har kravet att oljan skall vara så tunn att den med lätthet kan nå motorns alla ömtåliga anläggningsytor och åstadkomma smörjning d. v. s. fylla sin förstahandsuppgift. Svårigheterna att förena dessa ytterligheter har i stor utsträckning lösts av oljeframställarna i de moderna motoroljorna.

I förbränningsrummen finnes sotrester innehållande bly- och svavelföreningar, salter m. m. som genom att de lätt taga åt sig fuktighet orsaka korrosion. Även ventilerna äro bemängda med sådana avsättningar. Det är dock ett känt förhållande, att en inkörd motor bättre motstår korrosionsangrepp än en som är obetydligt körd. Man skulle populärt kunna förklara det med att slitytorna bli "oljepreparerade" genom inkörningen och att därigenom en strukturförändring äger rum i friktionsytorna.

Vid start av en kall fyrtaktsförbränningsmotor som stått stilla en längre tid kommer friktionsytorna att utsättas för mekanisk åverkan orsakad dels av förbränningsrester eller andra föroreningar dels på grund av mindre god smörjning. För att åstadkomma smörjning vill man att oljan så snabbt som möjligt kommer i cirkulation. Det gör den så snart oljetryckmanometern visar normalt utslag.

Man är ofta tvingad att använda choken för att erhålla en fetare bensin-luftblandning för att starten skall lyckas. Vissa förgasartypor ordnar automatiskt den detaljen, varför någon chokeregglage icke finnes att tillgripa.

Jonsereds tillverkar även

76 m/m (3") brandslang

*med samma goda egenskaper
som övriga Jonseredslangar*

mjukbehandlad
och krympt

effektivt
impregnerad
mot röta

extra vattentät

stor spräng-
styrka

Det lönar sig bäst

såväl ur ekonomisk som ur säkerhetssynpunkt att köpa högsta kvalitet brandslang: Jonseredslangen med garantimärket 2 blå ränder. Följande dimensioner tillverkas:

25, 32, 38, 51, 63 och 76 mm

Se här protokoll

från reguljär provning av 76 mm:

Läckage på 5 m:s provlängd:

10 kg tryck under 1 min.:	0.00 liter
15 " " " 1 " "	0.01 " "
20 " " " 1 " "	0.01 " "
25 " " " 1 " "	0.05 " "

Slangen sprängdes först vid 40 kg:s tryck

Auktoriserade återförsäljare:

Brissmans Brandredskap, Halmstad
AB Henrikssons Brandredskap, Stockholm — Göte-
borg — Malmö — Sundsvall — Jönköping
Odenius AB, Göteborg
AB Pumpindustri, Göteborg — Stockholm

Jonsereds
där tradition förenas med modern teknik

Ur den fetare blandningen kondenseras bränsle som icke förbrännes. Längs cylinderväggarna kommer detta att rinna ned i oljesumpen och tunna ut oljan samt nedsätta dess smörjande egenskaper. Choken skall därför användas med måtta och så snart motorn tillåter "skjutas in".

Den av motorfabrikanten rekommenderade oljan omspanner ett större temperaturområde än enbart driftstemperaturen. Använd därför aldrig andra oljor än vad fabrikanten rekommenderar. Han har gjort fullt tillfredsställande prov före sin rekommendation. Det är dock ofrånkomligt att vid temperaturer betydligt under driftstemperaturen olja icke omedelbart utan svårigheter kan passera oljekanalerna och nå alla smörjställen.

Rusa därför aldrig en kall motor.

Ett sätt att fort nå driftstemperatur d. v. s. 80°—85° är att motorn får gå under måttlig belastning. Att låta en motor gå i tomgång för att bli varm är lika olämpligt som att rusa den.

Det är ofrånkomligt att motorer som utsättes för kallstarter slitas fortare än motorer som mer eller mindre alltid är varma. Så till exempel kan en droskbil eller polisbil, vilken köres mer eller mindre kontinuerligt, rulla betydligt fler mil än vad samma vagnstyrkan göra om den användes för korta körningar med upprepade kalla starter.

När det gäller motorer i fordon är möjligheterna större än när det gäller bogserbara brandpumpar att nå driftstemperatur på motorerna. Bilens kylare kan i allmänhet helt avskärmas och fordonet kan köras med måttlig fart på lämplig växel. Dessutom finnes en termostatreglerad ventil som förhindrar att kylvattnet börjar cirkulera tidigare än vad konstruktören anser vara en lämplig temperatur. Vidare förvaras ju fordonen för det mesta i varmgarage eller finnes det en värmekälla under oljeträget, vilket ingalunda är fallet med alla brandpumpar, varför oljan sällan är alltför trögflytande. Men man bör undvika att överbelasta en ännu icke varm motor annat än i de nödfall för vilka brandfordonen äro avsedda. Det betyder att motorerna i brandfordonen kommer att utsättas för onormalt stort slitage; något som måste accepteras under hänvisning till deras samhällsnyttiga funktion.

Att överhuvudtaget köra motorer inomhus är naturligtvis synnerligen olämpligt med tanke på att avgaserna innehålla koloxid

med ty ätföljande förgiftningsrisk. Även om garageportarna öppnas nås säkerligen icke tillräcklig ventilation och så föreligger alltid risken att gaserna kunna sprida sig till andra delar av byggnaden och försaka skada.

När motorn i en bogserbar brandpump skall köras i och för funktionskontroll gäller naturligtvis samma iakttagelser som för fordonsmotorer. Det är dock icke möjligt att enbart köra motorn — vissa pumpaggregat tillåta visserligen att pump och motor skiljes åt — utan pumpen kommer samtidigt att sättas i funktion, vilket kräver stor försiktighet. Pumpens konstruktion medger icke att det utan vattenfyllning förefinnes rotation mellan tätningsytorna mellan löphjul och ledskenor eller mellan packbox och axel. De små toleranserna där fordrar vatten som smörjmedel samt för att leda bort eventuell värme. Den omständigheten att pumpen måste vattenfyllas ger fördelen att motorn kommer att köras belastad. I samband med funktionskontrollen bör helst pumpning äga rum. Fördelen med att kylvatten automatiskt tillföres motorn vinnnes dessutom och man slipper fylla för hand. En temporär temperaturstegring på motorn så stor att kylvattnet för ett kort ögonblick kommer i kokning är icke skadligt, ty så länge det finnes vatten i kylmanteln kan temperaturen icke stiga över 100° C, under förutsättning att kylsystemet är öppet.

Förbränningsmotorernas bränsle innehåller förutom de energigivande kolvätena också lösningar av ämnen. Det finnes bl. a. blyföreningar tillsatta för att höja bränslets oktanvärde, svavel på grund av att det är svårt att avlägsna från råprodukten. Vid förbränningen bildas vattenånga, koloxid och svaveloxid. Är cylinderväggarna kalla kondenseras vattenången till vattendroppar på dessa. Såväl koloxiden som svaveloxiden är lösliga i vatten. Kondensvattnet på cylinderväggarna kommer därför att taga upp förbränningsgaserna samt bildar tillsammans med dessa bl. a. svavelsyrighet. Svavelsyrigheten angriper och korroderar cylinderväggen på kemisk väg. Denna förslitning i en cylinder kan iakttagas vid uppmätningen av cylindreförslitning. Den mekaniska förslitningen bör ju i stort sett vara likformig från övre till nedre dödläget, trots detta är förslitningen större i övre cylinderdelen och störst vid övre dödpunkten.

Denna "trattformighet" är orsakad av den

kemiska förslitningen, som förbränningsresternas korrosion medfört.

När cylinderväggarna blivit varma kondenseras icke längre vattenångan på dessa utan följer i ångform med övriga förbränningsgaser ut ur förbränningskammaren. Enligt uppgifter dröjer det c:a 5 min innan cylinderväggarna i en vattenkyld motor är så varma att möjligheterna till kondens upphört. Tiden är naturligtvis beroende på begynnelsestemperaturen, kylsystemets rymd och eventuell spädning av kylvattnet. Man kan dock säga att så snart det avgående kylvattnet har en temperatur av 80°—85° har cylinderväggarna också en temperatur, som icke är gynnsam för kondens.

Är motorerna försedda med elektrisk utrustning kommer vid varje start avsevärd energi att tagas ur ackumulatören och denna måste ju ersättas antingen genom att motorns egen generator får ladda upp ackumulatören eller genom att uppladdningen sker från nätet via likriktaraggregat. Under den tid, som åtgår att köra motorn varm, hinner med största sannolikhet generatören förse ackumulatören med tillräckligt energitillskott. Ackumulatorns tillstånd måste dock alltid kontrolleras att då lämpligast i samband med veckoöversynen. Det är då också lämpligt att motorn drages runt något varv för hand för att på de rörliga delarna fördela den olja, som finnes vidhäftad. Något oljetillskott kan naturligtvis icke på det sättet erhållas, ty det fordras ett betydligt större varvtal än vad som kan åstadkommas för hand. Det finnes dock möjlighet att förse cylanderloppen med en lämplig rostskyddsolja genom öppningarna för tändstiften. Man bör undvika att göra denna runddragning med startmotorn, ty dels förlorar ackumulatören i energi, som måste ersättas, dels frestas man att låta motorn gå så länge att bensin suges in i förbränningsrummet. Detta kan undvikas om motorn stoppas genom att bränslekranen avstänges och således bränslet i förgasaren helt förbrukas.

Vissa avvikelser från den rutin, som kan utbildas med ledning av detta, kan naturligtvis tänkas. Det gäller företrädesvis de större yrkeskärernas fordonspark. Fordonen utnyttjas betydligt oftare i de större städerna, kanske flera gånger per dag, och framför allt ger det dagliga förarbytet på fordonen andra aspekter på problemet.

Rq.

PRESSKLIPP

Ny typ av tankvagn.

I Österrike byggdes under 1953 en ny typ av tankvagn, vilken presenteras i följande artikel i *Fenerwehr*.

Erfarenheterna från brandplatserna måste ligga till grund för brandkärrens utrustning. Detta fordrar ett intimt samarbete mellan släckningsväsendet och brandredskapsfirmorna.

Släckningstekniska förutsättningar.

Även om brandmännen är aldrig så väl utbildade och taktiken riktigt utarbetad visar dock alltid erfarenheten en onödigt vattenförbrukning. Det är inte bara ur vattenskadesynpunkt utan också ur släckningstaktisk synpunkt, som man vill minska vattenångängen till ett minimum. Som exempel härpå behövs man bara peka på vattentankmängden, vilken av naturliga skäl är begränsad och skall utnyttjas på bästa möjliga sätt.

Den nya släckningstaktiken går ut på, att vid den alla första insatsen använda endast de medel, som släckningsenheten medfört. Dit hör vattnet i tanken, som, för att göra verkan, måste sättas in under de alla första minuterna.

Det bör i sammanhanget påpekas att man får fel resultat om släckningsresultatet ställes i relation till förångad vattenmängd även om det ligger mycket i den beräkningsgrunden.

Om vatten träffar eldhärden förångas det mycket snabbt. I den spridda strålen är vattnets yta i motsats till i den samlade förstorad tusentals gånger, vilket betyder ökad ångbildning. Ångan förhindrar sedan lufttillträde till eldhärden. Lyckas man med att placera den spridda strålen på glöden så leder den stora värmeupptagningen och utestängandet av luften till ögonblicklig släckning, men här börjar svårigheterna. — Det är nämligen mycket svårt att placera finfördelat vatten på eldhärden.

I luften svävande finfördelat vatten upptar endast strålningens värme och således ej värme från själva eldhärden, för vilket vattnet måste träffa glöderna. För att uppnå ett sådant önskvärt resultat finnes två möjligheter. Antingen ger man den spridda strålen ökad hastighet, vilket emellertid är en mycket begränsad möjlighet, eller också låter man strålen splittra sig först framme vid anslaget mot eldhärden. Speciellt vid det sista alternativet blir inte bara eldhärden effektivt avkyld utan även utestängningen av luften effektiv.

Strålens spridning måste därför ligga mellan vissa gränser för att de önskade verkningarna skall kunna uppnås. Alltför dålig sönderdelning är lika verkningslös som alltför stor.

Ökad räckvidd och större fördelning synes mig endast kunna nås genom ökat pumphtryck.

Två huvudfordringar.

Ännu har ingen brandkår helt gått över till högtryckspumpar beroende på flera orsaker, bl. a. problemen med framforsling av vatten över längre sträckor. Detta återfaller på de vanliga konstruktionerna av brandpumparna, vilka för att kunna uppfylla en brandmans alla fordringar borde kunna:

1. Samtidigt ge a) stora vattenmängder vid lågt tryck och
- b) högt tryck på brandplatsen för arbetet med spridd eller sluten stråle.

Dessa ytterligheter äro inte lätta att tillgodose men skulle tillåta ett bättre utnyttjande av tankvattnet.

Den nya tankvagnen har en kombinerad hög- och lågtryckspump. Det är en Sterp-Diesel — chassis typ 380 med 1500 lit. tank.

Den kombinerade pumpen kan dels användas på vanligt sätt, dels som högtryckspump och dels som kombinerad hög- och lågtryckspump!

En blandare på pumpen för skum- eller vätnedel fullständigt utrustningen.

Manskapshytten rymmer en släckningsgrupp på 1+6 eller 1+8 man.

Med detta fordon har inte bara en ny typ införts utan har också gjorts en anslutning till den internationella utvecklingen på området.

De tekniska möjligheterna.

1. Användning som släckningsenhet
 - a) släckningsangrepp med högtrycksslang 40 mm och dimstråle eller hel stråle under 8—12 min.,
 - b) släckningsangrepp på sedvanligt sätt med smalslang under 8—12 min.,
 - c) släckningsangrepp med både hög- och lågtrycksstråle lönar sig endast vid anslutning till brandpost,
 - d) släckningsangrepp med skum varvid samtliga pumpputtag kunna användas (inbyggd ejektor),
 - e) släckningsangrepp med vätnedel.
2. Användning vid seriekörning.
3. Användning av de två högtrycksuttagen för ome-

delbar brandbekämpning.

Pumpkurvan visar bl. a.:

vid 9 kg 650 l/min.

” 40 ” 300 l/min.

Vid samtidig användning:

9 kg och 40 kg ger resp. 300 och 250 l/min.

Samtidig användning av högtrycks- och lågtrycks-pumpar är visserligen möjlig men förekommer sällan. Den första insättningen på en brandplats fordrar med tanke på den ringa tankvattenmängden sparsamhet med vattnet varför här oftast endast högtryckssidan användes. Användes pumpen för vatten-transport blir det å andra sidan naturligtvis bara lågtrycksdelen som användes. Men kan man få vatten från brandpost finns naturligtvis möjligheten att kombinera pumpen t.ex. dels för skydd för intilliggande byggnader och dels för angrepp.

Nödvändigt med vidare utveckling.

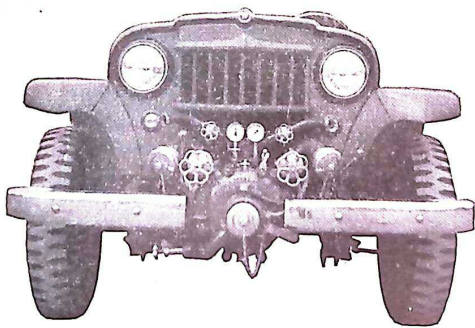
Den mångsidiga användbarheten är lämplig inte bara vid ordinarie brandbekämpning utan också för industribrandkärorna. Brandbekämpning i höghus och torn underlättas genom detta fordon. Men det är nödvändigt med en vidare utveckling av slangmaterielen, speciellt behövs här 1½” slang som är lämplig för den ringa vattenmängden och som kan hålla stand mot det höga trycket.

Den tekniska sidan av problemet är löst och nu måste de praktiska erfarenheterna berättas vidare.

Eftersom tankvagnen här också kan användas som pumpfordon avses vidare att fordonstyperna kunna minskas till tre — tank- och pumvagn, stegvagn och skumvagn.

O. A.

FRONTPUMPAR

för upp till 2600 lit/m

vid 9 kg/cm²

Med avgasevakivering, oljekyllning och synkr. koppling till motorn.

Kort leveranstid.

Wilh. Rubergs Fabriks-Aktiebolag

L Å N G E B R O

Tel. Kristianstad 101 74 och 101 78

Svenska Brandbefälsförbundet

*Förbundet har till Riksbrandinspektören av-
givit nedanstående yttrande över förslag till
Allmän ordningsstadga m. m.*

Svenska brandbefälsförbundet har lämnats till-
fälle yttra sig över betänkande med förslag till
Allmän ordningsstadga m. m. och får med anled-
ning därav anföra följande.

Vid föreskrivandet av lämpliga åtgärder till all-
mänhetens skydd vid offentliga föreställningar
kommer man icke ifrån att olika myndigheters
åtgöranden och beslut gripa in i varandra. Detta
är fallet vad beträffar föreskrifter, som röra ord-
ning och brandskydd. Sedan gammalt har polis-
myndigheterna haft att besluta lämpliga åtgärder
för ordningens upprätthållande vid offentliga till-
ställningar, likaså har brandmyndigheten rättighet
besluta om skyddsåtgärder mot brand genom
brandlagstiftningen och genom av länsstyrelsen
fastställda lokala brandordningar vid samma till-
fällen, t. ex. att vakt skall hållas på anordnarens
bekostnad m. m. Detta har utredningen bekräftat i
kommentarerna (sid. 37, 46, 50 och 93 ang. nor-
malbrandordning).

I förslaget till ordningsstadga § 24 och i för-
slaget till lag om allmänna sammankomster § 5
föreskrives att viss samordning skall ske, "samråd
skall ske i fråga om barnavård, undervisning och
nykterhetsvård". Däremot är ej angivet att sam-
råd skall ske vad beträffar brandskydd. Visser-
ligen är angivet i samma paragraf att samråd bör
ske med andra myndigheter. Detta är emellertid
otillräckligt. Brandbefälsförbundet anser, med
tanke på brandskyddsåtgärdernas uppgift att
skydda människors liv, att samråd i första hand
skall ske med brandmyndigheterna och att detta
angives i såväl förslaget till ordningsstadga som i
förslaget till lag om allmänna sammankomster.

Om så icke sker kan tillställningar äga rum utan
att brandmyndigheten har kännedom därom.

Exempel på huru detta i praktiken kan genom-
föras, därest i lagförslaget samråd med brand-
myndigheten föreskrives, visar Bilaga 1. Polis-
myndigheterna i Hälsingborg översänder alltid till
brandmyndigheten meddelande om beslut ifråga
om sammankomster och liknande tillställningar.
Sådan samordning är i enstaka städer redan praxis.

I sammanhanget erinras om att i §§ 29 och 40 i
SF 342/44 står uttrycket "i samråd med brand-
chefen".

Brandbefälsförbundet understryker vikten av att
i blivande ordningslagsstiftning icke något till-
kommer, som kan inskränka brandmyndighetens
rättighet att fatta beslut i hithörande brand-
skyddsfrågor. I kommentarerna till brandlagstift-
ningen på sin tid angavs att brandchefernas ut-
bildning m. m. numera var så omfattande och
fordringarna på brandbefälet så stora att rätten
att fatta beslut i vissa brandskyddsfrågor kunde
överföras från länsstyrelsen till brandmyndigheten.

Som en sammanfattning får Svenska brandbe-
fälsförbundet anföra följande.

Större säkerhet för allmänheten till skydd mot
brandfaran skulle vinnas om i den blivande lag-
texten direkt infördes skyldighet för polismyndig-
heten att vid beslut om offentliga arrangemang
(sammankomster) samråda med brandmyndigheten.

Bilaga 1.

Utdrag ur Tillståndsbevis.

På härom gjord ansökan har poliskammaren
funnit skäligt meddela
tillstånd att anordna
tävlingar i under
villkor,

.....
att sökanden ställer sig till ofterrättelse de före-
skrifter, som brandchefen kan finna anledning be-
stämma,
.....

Mössmärken - Gradbeteckningar
Armbindlar - Tjänsteålderstecken

Aug. Holts Gulddragerifabriks A-B

Arbetargatan 33 A

STOCKHOLM

Tel. 54 20 03 - 54 20 04 - 54 20 05

För och emot

Är brandskåpen berättigade?

Diskussionen om de offentliga brandskåpens berättigande är alltid lika aktuell. Bland de argument, som anförs mot brandskåp (eller telefonskåp med från Televerket skilt ledningsnät), återfinnas de stora kostnaderna, stort antal falska larm, att verkligt larm så gott som alltid åtföljes av telefonanmälningar o. s. v. För brandskåpets bibehållande talar väl främst möjligheten att telefonnätet blir satt ur funktion, vilket har inträffat flera gånger på sista tiden, då hela stadsdelar i bl. a. Stockholm och Göteborg varit utan telefonförbindelse i över ett dygn, vidare nödvändigheten av ett separat ledningsnät för att anknyta de automatiska brandalarm- och sprinkleranläggningarna till brandkåren samt svårigheten att nattetid få tag i en telefon exempelvis i ett upplagsområde, vid en kaj o. s. v.

Frågan debatteras livligt också utomlands, bl. a. i Tyskland och U. S. A., där man i några städer efter kriget helt slopat brandtelegrafan. Som ett litet inlägg i diskussionen kan kanske nedanstående uppställning betraktas, vilken upptager de senaste årens alarmeringar från ett brandskåp i ett typiskt bostadsområde, nämligen skåp nr 1217, Säterigatan vid Eriksbergs Arbetarebostäder (Hisingehus) på Hisingen i Göteborg.

Datum	Kl.	Anledning
5/1 1953	17.30	Lägenhetsbrand. Barn tänt i garderob.
1/2	.. 13.47	Lekande pojkar begravnade vid ras i sandtag. En död.
25/3	.. 17.24	Gräsbrand 250 m ² .
10/5	.. 01.27	Brand i pannrum med oljeledning.
20/7	.. 04.43	Förmodad eld. Rök på vinden.
11/10	.. 23.15	Brand i hönshus, kaninburar o. d. i sandhålan.
8/8 1954	11.36	Lägenhetsbrand orsakad av säng-rökare. En död.

Tyvärr omramas denna vackra, och trogen i sitt slag enastående serie av några falska larm före och efter de här redovisade utryckningarna. Endast vid ett larm, det näst sista, har samtidigt telefonanmälan inkommit. Det bör tilläggas, att telefonskåpet i området torde vara mycket långt, då byggnaden

Bemärkelsedagar

60 år.

7/5 Bowald, T., brandchef, Svenljunga.

50 år.

30/4 Rosinander, E., disponent, Norrköping.

5/5 Ander, B., v. brandchef, Gränna.

11/5 Ernstsson, A., brandchef, Vittsjö.

21/5 Pettersson, K., v. brandchef, Hedemora.

40 år.

8/5 Edvinsson, P.-A., brandchef, Östersund.

Notiser

Årsmötet i Hälsingborg.

Därest Ni inte redan anmält Ert deltagande i Riksförbundets och övriga brandskyddsorganisationers årsmöten i Hälsingborg den 14—16 juni rekommenderar vi att Ni omgående gör det. Observera att tillgången på rum är begränsad.

Vi ha också anmodats att rikta en maning till de kommunala förtroendemännen att mangrant besöka deras årsmöte i Hälsingborg den 14 juni.

OBSERVERA!

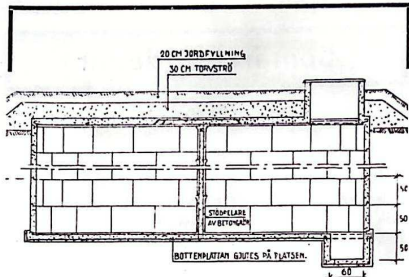
Anmälningar till måltider och utflykt i samband med årsmötet skall göras senast den 26 m a j. (Icke 26 juni, som felaktigt uppgives på giroalongen i föregående nummer.)

Värmlands lands Brandkårsförbunds

styrelse med suppleanter och konsulenter sammanträdde den 19 mars 1955 i Karlstad under ordförandeskap av f. d. landssekreteraren R. Sundelius. Vid sammanträdet förekommo föredrag av brandchefen G. Wendel, Karlstad, om "Spinkler och åskledaranläggningen i Ekshärads kyrka", av v. brandchefen Johansson, Karlstad, om "Konsulentmötet i Jönköping" och av brandchefen B. Håkansson, Kristinehamn, "Branden i Assembléhuset i Kristinehamn den 23 februari 1955".

till största delen utgöres av c:a 50 år gamla landshövdingehus med små lägenheter.

K. E. Nilsson

Vi tillverka:

Monteringsklara Reservoarer för branddammar och brandbrunnar

Godkänd för statsbidrag med upp till
50 % av anläggningskostnaderna

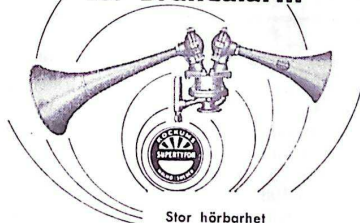
Rekvirera vår broschyr Begär offert

Tranemo Cementvaru AB

Tranemo Tel. 701 50 (Svenljungaområdet)

SUPERTYFON[®]

för brandalarm

Stor hörbarhet
Ringa luftförbrukning
Oberoende av elektrisk ström
Drivas från fristående behå-
lare eller befintlig tryckluft-
ledning.

Begär prospekt
nr 480

KOCKUMS

MEKANISKA VERKSTADS AB · MALMÖ
GRUNDAT 1840

NESTOR Iarmstövlar

vinna alltmera terräng på grund av gedigna
egenskaper.

Dekl.: Svart, slätt ovanläder "Niagara". Fo-
ten fodrad med skinn. Mellansula. Yttersula
av cromläder, som är dubbelt så motstånd-
skraftigt mot värme som vanligt bottenläder.
Becksömsydd. Utmärkt passform. Prisbilliga.

Vi sända gärna prover och offert utan köp-
tvång till landets Brandkärer.

TROLLHÄTTANS SKOFABRIKS A/B

vice Brandchef

Befattningen som vice brandchef vid Lindes-
bergs stads brandkår kungöres härmed till an-
sökan ledig att tillträdas den 1 juni 1955 eller
snarast därefter.

Kompetensfordringar enligt brandstadgans
7 § mom. 2.

För tjänsten utgår arvode enligt överens-
kommelse den 10 febr. 1953 mellan Svenska
Stadsförbundet och Brandbefälens organisa-
tion.

Befattningshavaren är skyldig underkasta sig
de bestämmelser i brandordning och övriga
brandförsvaret rörande föreskrifter ävensom
tjänstgöringsförhållanden, som kan vara beslutade.

Till Brandstyrelsen ställd ansökan, åtföljd av
äldersbetyg och de övriga handlingar, sökanden
önskar återropa, samt efter begäran läkareintyg,
skola vara brandchefen tillhanda senast den 10
maj 1955.

Närmare upplysningar lämnas av brandche-
fen tel. 172.

Brandstyrelsen.

Befattning som

vice Brandchef

i Lidingö kungöres härmed ånyo till ansökan
ledig.

Kompetensfordringar enligt § 7 i brand-
stadgan.

Till brandstyrelsen ställd ansökan, åtföljd
av äldersbetyg, betygsavskrifter, uppgift om
referenser samt löneanspråk skall vara brand-
styrelsen tillhanda senast den 30 april 1955
under adress Brandkåren, Lidingö.

Ytterligare upplysningar lämnas av brand-
chefen tel. Stockholm: 65 46 80.

Lidingö den 12 mars 1955.

Brandstyrelsen.

Antal ex.

BESTÄLLNINGSLISTA å litteratur

.....	<i>Allmänna grunder och försäringssätt vid eldsläckning</i> , av R. Stridbeck, 1944	å 1: —
.....	<i>Allmänna synpunkter på bebyggelse med hänsyn till brandrisk och släckningsmöjligheter</i> , av R. Götherström, 1945	å 0: 75
.....	<i>Anvisningar för landsbygdens brandsyneförrättare vid utskrivande av brandsyneprotokoll</i> , av E. Rosinander, 1945	å 0: 75
.....	<i>Brandbefälet inför nya byggnadslagsstiftningen</i> , av E. Ström, 1948	å 0: 75
.....	<i>Brandfarliga elektriska anordningar</i> , av R. Götherström, 1945	å 0: 75
.....	<i>Brandförsvarshandbok för kraftanläggningar</i> , 1946	å 3: —
.....	<i>Brandkärernas slangproblem</i> , av I. Strömdahl, 1953	å 5: —
.....	<i>Brandpumpar. Funktion och användning</i> , av H. A:son Moberg och K. Brandsjö, 1951	å 1: —
.....	<i>Brandskyddet på lantgårdar</i> , av R. Götherström, 1945	å 0: 75
.....	<i>Brandskyddsritningar för lantmannabyggnader</i> , av Lantbrukets Brandskyddskommitté, 1952	å 22: 50
.....	<i>Brandsläckning i oljebamnar</i> , av N. Grönvall (särtryck), 1952	å 0: 50
.....	<i>Brandsyn i offentliga samlingslokaler</i> , av T. Mohlin, 1946	å 0: 50
.....	<i>Brandsyn å industrier</i> , av Chr. Möller, 1945	å 0: 75
.....	<i>Brandsyneprotokoll</i> (148×210 mm) i häften om 50 duplikat	å 2: 75
.....	” (210×297 mm)	å 0: 06
.....	” (210×297 mm) i häften om 25 duplikat	Minst 100 ex. å 5: —
.....	<i>Eldsläckningsräkningar</i> , i block om 25 triplikat, 1953	å 3: 25
.....	<i>Eldsvådors förebyggande.Handledning för brandcheferna i våra mindre sambällen</i> , av R. Stridbeck, 1931	å 3: —
.....	<i>En brandkår och dess försäkringar</i> (särtryck), 1949	å 0: 50
.....	<i>Formulär till årsberättelse</i> , block om 20 blad, 1948	å 0: 50
.....	<i>Friktionsförluster i tryckslang och snabbkopplingsrör</i> , av I. Strömdahl, 1954	å 2: —
.....	<i>Grunder och principer för brandväsendets ordnande i våra sambällen och på landsbygden</i> , av R. Stridbeck, 1942	å 0: 50
.....	<i>Handbok i brandundersökningar</i> av J. Sundin, 1949	å 0: 50
.....	<i>Handbok i oljeeldning</i> , av A. Billberg, 1954	inb. å 24: —
.....	<i>Handeldsläckningsapparater</i> , av S. Westling, 1948	å 0: 25
.....	<i>Handledning i eldsläckningstjänst</i> , av B. Hermanson, 1947	å 3: 50
.....	<i>Hjälpreda för landsbygdens brandsyneförrättare</i> , av V. Tell, 1951	å 1: —
.....	<i>Instruktion för motorsprutskötare</i> , av P. Lundgren, 1945	å 0: 75
.....	<i>Kontrolljournal för brandmateriel</i> , 1952	å 1: 50
.....	<i>Lagar och förordningar ang. eldfarliga oljor och explosiva varor</i> , av V. Sommar, 1950	å 0: 50
.....	<i>Nya förordningen om explosiva varor</i> , av A. Billberg (särtryck), 1949	å 0: 25
.....	<i>Offentliga brandskyddsforeskrifter</i> , av E. Åkerhielm	å 15: —
.....	Ändringstryck nr 1 till dito, 1952	å 3: —
.....	Ändringstryck nr 2 till dito, 1953	å 6: —
.....	Ändringstryck nr 3 till dito, 1955	å 9: 80
.....	<i>Om brandchefens skyldigheter och rättigheter enl. den nya brandlagstiftningen</i> , av A. Ekberg, 1945	å 0: 75
.....	<i>På eldsvådeplatsen</i> , av P. Lundgren	å 0: 50
.....	<i>Räknesticka för beräkning av vattenmängder m. m.</i> , jämte beskrivning, 1954	å 7: —
.....	<i>Rökskydd, studiecirkel</i> om två brev, 1952	å 10: —
.....	ytterligare ex. per st.	0: 75
.....	<i>Rökskyddsmaterielen vid mindre brandkärer</i> , av V. Sommar, 1948	å 0: 75
.....	<i>SBF:s principritningar</i> , större formatet, 1951	å 12: —
.....	” mindre formatet, 1951	å 8: —
.....	<i>Skogsbrandsläckningens teknik</i> , av R. Hjorth och T. Mohlin, 1951	å 1: 25
.....	<i>Skorstenskonstruktioner</i> , av C. Norman, 1945	å 0: 75
.....	<i>Slang och slangvärd</i> , av H. Mattson (särtryck), 1952	å 0: 50
.....	<i>Slangar</i> , 1935	å 0: 50
.....	<i>Spridda strålar</i> , av T. Mohlin (särtryck), 1954	å 2: 50
.....	<i>Uppvärmningsanordningar</i> , av Chr Möller, 1945	å 0: 75

BILDBAND

till hjälp i utbildningsarbetet.

Nedanstående bildband, som utarbetats av Svenska Brandkärernas Riksförbund, visa olika brand- och livräddningsredskaps användning enligt utbildningsreglementet. De åtföljas av textlista till föreläsarens ledning. Beställ här:

Band		Antal ex.
1. Slangutläggning	å 6:—
2. Livräddningsredskap	å 6:—
3. Skarvstegar	å 6:—
4. Motorsprutans angöring vid öppet vatten	å 6:—
5. Vintertjänst	å 9:—
6. Utskjutsstege	å 7:—
7. Brandsläckningstaktik	å 7:—
8. Rökskydd — filterskydd	å 10:—

Rekvirera med användande av detta beställningsblad!

Apparater för visning av bildband finnas vid många av brandkårsförbunden. Dessutom bl. a. vid civilförsvarsförbunden i länen och de större civilförsvarsföreningarna.

REKVISITION

Från Svenska Brandkärernas Riksförbund, Jakobsgatan 14, Stockholm C, beställes omstående litteratur (ovanstående bildband) att sändas mot postförskott till

.....
Namn

.....
Titel

.....
Adress

(Obs.! Skriv tydligt, gärna textat)